

SIFA rapport

Nr. 1/95

Arvid Amundsen
Sturla Nordlund
Per Halvor Vale

ALKOHOL OG NARKOTIKA I OSLO

Statens institutt for alkohol- og narkotikaforskning
National Institute for Alcohol and Drug Research

Alkohol og narkotika i Oslo

**Arvid Amundsen
Sturla Nordlund
Per Halvor Vale**

Statens institutt for alkohol- og narkotikaforskning
Oslo 1995
ISBN 82-7171-191-1

INNHold

Innledning	1
Data	2
Undergrupper og sammenligninger	4
Usikkerhetsmarginer	6
Kommentarer til tabellene	7
1. Utvalget	7
2. Alkoholbrukere	8
3. Drikkehyppighet	9
4. Kvantum pr. gang	10
5. Kvantum pr. år	11
6. Storforbruk	12
7. Kjøp og bruk av hjemmebrent	15
8. Kjøp av smuglerbrennevin	15
9. Alkoholbruk på skjenkesteder	16
10. Holdninger til omsetningsregler	18
11. Opplevde plager	20
12. Narkotika	21
Oppsummering	25
Referanser	27
Tabeller	
Appendiks	

Innledning

Statens institutt for alkohol- og narkotikaforskning (SIFA) har med noen års mellomrom foretatt landsomfattende intervjuundersøkelser av folks alkoholvaner og holdninger til ulike alkoholpolitiske spørsmål. Ved noen undersøkelser har det også blitt innhentet data om forbruk av andre stoffer som f.eks. kaffe, te, tobakk, sovemidler og nerveberoligende midler. Ved de tre siste undersøkelsene (1985, 1991 og 1994) ble det også stilt noen spørsmål om narkotikabruk. Disse undersøkelsene har gitt verdifulle data om rusmiddelbruk og holdninger i ulike grupper av befolkningen.

For å få noenlunde troverdige estimater for en bestemt gruppe bør utvalget av informanter fra denne gruppen være av en viss størrelse. Totalutvalget fra hele landet har vært omkring 2000 personer ved disse undersøkelsene, og det sier seg selv at det er begrenset hvor langt man kan gå i å dele opp et slikt utvalg i undergrupper før estimatene blir for usikre. Det har derfor f.eks. ikke vært publisert data fra hvert enkelt fylke. Spesielt fra Oslo har det vært uttrykt et visst behov for å skaffe sikrere og mer detaljerte tall. Oslo kommune stilte derfor midler til rådighet for at utvalget fra Oslo kunne utvides ved SIFA's landsomfattende undersøkelse i 1994. Det ble da intervjuet nærmere 500 flere personer fra Oslo enn det normalt skulle være i et representativt utvalg fra hele landet.

I denne rapporten er det først og fremst data fra Oslo som blir presentert. Som sammenligning er imidlertid tilsvarende data fra de 10 største byene etter Oslo, samt for resten av landet, også presentert. Resultatene fra Oslo er som standard presentert for de to kjønn, for 4 aldersgrupper og for tre geografiske områder av byen. I enkelte tabeller er også andre inndelinger av materialet gjort, dels på oppfordring fra oppdragsgiver.

Data

Markeds- og Mediainstituttet (MMI) har hatt ansvaret for å trekke et representativt utvalg av intervjupersoner over 15 år fra hele landet - og for ekstrautvalget fra Oslo. MMI's utvalgsprosedyre er basert på Statistisk Sentralbyrå's stratifisering av landets kommuner i 102 utvalgsområder. I de utvalgte områdene er det trukket adresser i et antall som er proporsjonalt med antall husstander i området. I Oslo er i tillegg antall uttrukne startadresser i hver av de 12 bydelene proporsjonalt med innbyggertallene i bydelene. Hver adresse er brukt som startadresse for 4 intervjuer (klyngeutvalg). Kun én person på hver adresse er intervjuet. Hvis det ikke oppnås intervju på en adresse oppsøkes en nærliggende adresse etter en spesiell rutine. I Oslo er tilsammen 744 personer intervjuet. Fra resten av landet er utvalget på 1967 personer, totalt 2711 personer. Hoveddelen av intervjuene (93 prosent) ble foretatt i november, resten i oktober og desember 1994.

Av forskjellige grunner kan det oppstå skjevheter i et slikt utvalg. For å redusere virkningene av slike utvalgsskjevheter foretas det vanligvis vekting. Også i dette tilfellet er det foretatt vekting for å korrigere for mindre skjevheter i kjønns-, alders- og bostedssammensetningen av utvalget. I tillegg er det naturligvis foretatt vekting for å justere for overrepresentasjonen for Oslo. Detaljer om vektingsprosedyren er gjengitt i et appendiks.

MMI har også hatt ansvaret for den praktiske intervjuingen av de utplukkede individer, etter et intervjuskjema utarbeidet på SIFA. Informantene ble stilt spørsmål om de noen gang har brukt forskjellige alkoholtyper (øl, vin, brennevin), og eventuelt om de har brukt dem i løpet av de siste 12 måneder. De som har brukt en alkoholsort i løpet av siste 12 måneder benevnes *brukere* av denne sorten. Disse er også spurt om hvor ofte de drikker de forskjellige alkoholsortene, og hvor mye de drikker pr gang. Svarene på disse spørsmålene er brukt til å beregne årskonsum av de forskjellige drikkesortene. Tilsvarende er

også gjort for hjemmebrent. Det er i tillegg spurt om kjøp av smuglerbrennevin, hvor stor andel av totalkonsumet som drikkes på skjenkesteder, holdninger til ulike alkoholpolitiske spørsmål, og plager forårsaket av berusede personer. Dessuten fikk informantene utdelt et kort skjema med spørsmål om bruk av narkotika. Dette skulle informantene fylle ut uten at intervjueren fikk kjennskap til svarene, og skjemaene ble deretter levert til intervjueren i en gjenklebet konvolutt.

I tillegg til tilfeldige utvalgsskjevheter, som til en viss grad kan korrigeres, er det også andre feilkilder forbundet med slike undersøkelser. For det første har vi utvalgsskjevheter som det ikke kan korrigeres for, f.eks. at storkonsumenter i mange tilfeller oppholder seg mere borte fra hjemmet enn andre og derfor ikke blir representert i utvalget i riktig antall. Noen grupper med spesielle alkoholvaner kan være tilbøyelige til å nekte intervju, og noen (f.eks. personer som oppholder seg i ulike institusjoner) blir ikke engang oppsøkt. Dessuten vil mange underrapportere sitt forbruk fordi de opplever spørsmålene som nærgående i forhold til ømtålige, og kanskje konfliktfylte, temaer, og derfor ikke ønsker å avsløre sitt reelle forbruk overfor en fremmed intervjuer. I tillegg kan selve spørsmålsformuleringene produsere underrapportering, selv når folk prøver å svare så ærlig som de kan. F.eks. blir det stilt spørsmål om hvor mye informantene *pleier å drikke* når de drikker de forskjellige drikkesortene. Dette innbyr til å svare et relativt beskjedent "dagligforbruk", mens storkonsum-situasjonene kan betraktes som ekstraordinære og derfor utelates. Mange situasjoner kan også bli "glemt", bevisst eller ubevisst.

At det faktisk oppstår en underrapportering er lett å vise ved å sammenligne de beregnede estimater fra slike surveyundersøkelser med det offisielt registrerte forbruket. Med de metoder som er brukt i SIFA's undersøkelser har totalforbruket av alkohol blitt estimert til ca halvparten av det *offisielt registrerte*. I tillegg har vi i Norge et relativt stort uregistrert forbruk som inngår i estimatene for totalforbruket i surveyundersøkelsene, men som naturligvis ikke inngår i det

offisielt registrerte forbruket. Ved de undersøkelser som er gjort i Norge er det beregnet at surveyestimatene utgjør i overkant av 40 prosent av det *reelle* totalforbruket av alkohol. Dette kan synes lavt, men er ikke lavere enn det som er vanlig ved slike undersøkelser internasjonalt. Det som er viktig er at estimatene synes å reflektere forskjeller i konsumet mellom ulike grupper, og endringer over tid, på en tilnærmet riktig måte. Data fra 1994-undersøkelsen er altså velegnet til å beskrive hvordan Oslo skiller seg fra de andre delene av landet når det gjelder f.eks. alkohol- eller narkotikabruk. Også forskjeller mellom grupper innen Oslo skulle materialet være velegnet til å beskrive.

Undergrupper og sammenligninger

Når man skal gjøre en undersøkelse omkring rusmiddelbruk o.l. i Oslo vil det gi liten mening å referere tall bare for Oslo-utvalget. Man vil umiddelbart bli ledet til å spørre om de refererte tall kan ansees som spesielt store eller små, eller om enkelte grupper skiller seg ut i forhold til andre. Det er mao. sammenligninger som er det spesielt interessante med slike data. Vi har derfor valgt å dele totalutvalget i tre grupper, nemlig Oslo, de ti største byene etter Oslo (dvs. Bergen, Trondheim, Stavanger, Drammen, Kristiansand, Fredrikstad, Tromsø, Sarpsborg, Tønsberg og Porsgrunn), og resten av landet.

Også innen Oslo vil det være interessant å sammenligne ulike grupper. F.eks. vet vi fra andre undersøkelser at alkoholkonsum varierer sterkt med alder og kjønn. Det samme er tilfelle for narkotika, kanskje i enda høyere grad. Vi har derfor valgt å dele opp materialet etter disse to sentrale variablene. Aldersvariabelen er inndelt i fire intervaller: 15-20 år, 21-30 år, 31-50 år og 51 år og over. Dette er en inndeling som har vært standard i oversiktsrapporter fra de tidligere landsomfattende undersøkelser omkring disse forhold (med unntak av at disse siden 1979 har inndelt aldersgruppen under 20 år i to, nemlig 15-17

år og 18-20 år, pga. at utvalgene i undersøkelsene før 1979 var i alderen 18 år og over).

I tillegg til disse inndelingene har vi funnet det interessant å prøve å inndele materialet etter den tradisjonelle sosioøkonomiske skillelinjen "Oslo øst" og "Oslo vest". Det er tatt utgangspunkt i de intervjuedes postnummer som er registrert på intervjueskjemaet. Disse postdistriktene er deretter fordelt på Oslo vest / øst på følgende måte:

Vest: postnr. 2, 3, 7 og 8

Øst : postnr. 4, 5, 6, 9, 10 og 12

Denne fordelingen er i noen grad problematisk. Først og fremst fordi det sosiale øst-vest skillet i Oslo ikke uten videre følger postnummergrensene som er bestemt ut fra helt andre hensyn. Det betyr at det innenfor det enkelte postnummer eksisterer sosiale strukturer på tvers av det sosiale øst - vest skillet. For eksempel omfatter postnummer 4 Sagene og Bjølsen som regnes som tradisjonelle østkantområder (selv om de ligger vest for Akerselva), men også Kjelsås og Grefsen som sosialt sett kan regnes som "vestkant". Vi har likevel kommet til at problemstillingen er så interessant at vi i mangel av noe bedre har inndelt hovedstaden i Oslo vest og Oslo øst slik som vist ovenfor.

Det er særlig Postnummerne 1 (sentrum) og 11 (Bekkelagshøgda, Nordstrand, Ljan Abilsø, Lambertseter m.m.) som vi har funnet det problematisk å fordele enten til Oslo vest eller til Oslo øst. Disse to postdistrikter utgjør derfor en egen gruppe som vi har betegnet *blandingsområder*.

I tillegg til denne standardinndelingen av materialet finnes i rapporten enkelte andre **tabeller** for å belyse bestemte sider ved rusmiddelbruken i spesielle grupper.

Usikkerhetsmarginer

For at tabellene ikke skulle bli for uoversiktlige er det ikke publisert noe mål for usikkerheten (varians, standardavvik e.l.) i de ulike estimatene. Beregninger viser imidlertid at de til dels er store, spesielt for de undergruppene av materialet som inneholder få intervjuede, f.eks. aldersgruppen 15-20 år i Oslo (68 intervjupersoner). Generelt bør man altså være forsiktig når man omtaler disse data og f.eks. uttaler seg om forskjellen mellom ulike grupper. Slike påstander bør underlegges statistisk testing i hvert enkelt tilfelle.

En annen type usikkerhet utgjøres av det man kaller "falske positive" og "falske negative". Dette er feilaktige svar eller registreringer på spørsmål om intervjupersonen f.eks. har brukt et bestemt stoff i løpet av siste 12 måneder. Feil svar på slike spørsmål kan skyldes at noen bevisst svarer usant, enten for å "kjempe seg" eller for å skjule et forbruk de ikke ønsker å framstå med overfor fremmede. Det kan også skyldes feilaktig registrering på spørreskjemaet eller feilaktig overføring av svaret fra skjemaet til datafilen. Vi antar at slike feil og usannheter er relativt sjeldne og at de vanligvis ikke utgjør en vesentlig feilkilde. I de tilfellene der vi spør etter et fenomen som forekommer svært sjelden i befolkningen som helhet kan imidlertid denne feilkilden spille en rolle fordi feilen vil kunne utgjøre en relativt stor andel av estimatet som i seg selv er lite. Dette gjør at en bør være spesielt varsom med å trekke konklusjoner i disse tilfellene, f.eks. når det gjelder andelen som har brukt kokain eller heroin.

Når det gjelder narkotika er aldersgruppen 15-20 år en sentral brukergruppe. SIFA, i samarbeid med Rusmiddeldirektoratet, gjør hvert år spesialundersøkelser av rusmiddelbruken for denne aldersgruppen. Ønsker man å studere denne gruppen spesielt vil det være bedre å søke informasjon fra disse spesialundersøkelsene (Skretting 1995).

Kommentarer til tabellene

Som man vil se er dette kapitlet delt opp i 12 nummererte underkapitler. Nummereringen av underkapitlene korresponderer med hovednummereringen av tabellene. F.eks. inneholder underkapittel nr. 1 (Utvalget) kommentarer til tabell nr. 1, og underkapittel nr. 3 (Drikkehyppighet) gir kommentarer til tabell 3. De fleste underkapitlene inneholder kommentarer til flere tabeller om et felles tema. Da er nummeret på underkapitlet det samme som tabellenes *hovednummer*. F.eks. Inneholder kapittel 2 (Brukere av de ulike drikkesorter) kommentarer til tabellene 2.1 - 2.3.

Tabellene viser hvordan de forskjellige variable fordeler seg på de ulike undergruppene, og taler i stor grad for seg selv. Vi vil derfor ikke gå detaljert gjennom alle tabellene enkeltvis, men bare kommentere noen hovedtrekk. I noen grad vil vi prøve å beskrive trekk ved materialet som framkommer når man ser flere tabeller i sammenheng. Denne rapporten er imidlertid først og fremst ment som en oversiktsrapport. Mer spesifikke problemstillinger vil kreve spesielle analyser.

1. Utvalget

Tabell 1 viser antall intervjuede i utvalget, både fra hele landet og fra Oslo. Tabellen viser også antall personer, og deres prosentvise fordeling, i de ulike gruppene materialet er inndelt i, både i landet som helhet og innen Oslo. Dessuten er tall fra offentlig statistikk, som viser den reelle fordelingen av befolkningen på de ulike ulike undergruppene, presentert.

For å få rimelig sikre estimater for Oslo er, som nevnt, Oslo kraftig overrepresentert i utvalget. Estimaten for landet som helhet er justert (vektet) for denne overrepresentasjonen, slik at de ikke i for stor grad blir dominert av dataene for Oslo. De opprinnelige 744 intervjuede vil

derfor i totalmaterialet telle som 255 personer, eller 11,5 prosent av utvalget. Dette er samme andel som Oslo's befolkning i alderen 15 år og over utgjør av totalbefolkningen i samme alder.

De 10 nest-største byene i Norge er (etter vekting av Oslo-utvalget) noe overrepresentert i forhold til befolkningen i disse byene, og resten av landet tilsvarende underrepresentert. Avvikene er ikke spesielt store, og de blir justert ved vekting.

I utvalget fra Oslo (744 intervjuede) ser vi at de yngste aldersgruppene (15-20 år og 21-30 år) er noe overrepresentert. Spesielt når det gjelder 15-20 åringene er dette en fordel fordi gruppen, selv med overrepresentasjon, er liten. Kjønnfordelingen i Oslo-utvalget er også litt skjev i forhold til befolkningens sammensetning. Ved beregningene blir estimatene vektet både med hensyn til kjønns- og aldersfordelingen.

Den største skjevheten i utvalget gjelder fordelingen av intervjuede på Oslo øst og Oslo vest. Det er vanskelig å si hvordan en så stor skjevhet kan ha oppstått når antall uttrukne adresser i utgangspunktet skal være proporsjonalt med antall personer i hver bydel. Også denne skjevheten er imidlertid korrigert ved vekting.

2. Alkoholbrukere

Tabellene 2.1-2.2 viser brukerprosenten for de ulike alkoholholdige drikker (dvs. prosentandelen som har drukket vedkommende type alkoholholdig drikk i løpet av de siste 12 måneder) i ulike grupper. Tabellene viser at brukerprosentene er noe større i Oslo enn andre steder i landet både for øl, vin og brennevin. Andel brukere av hjemmebrent er derimot klart lavere i Oslo enn ellers i landet.

Innen Oslo finner man de samme tradisjonelle variasjonene som man også har funnet for hele landet. Menn har høyere brukerprosent enn kvinner for øl, brennevin (spesielt hjemmebrent) og alkohol generelt,

mens brukerprosenten for vin er omtrent den samme for begge kjønn. Aldersgruppen 21-30 år har høyest brukerprosent for alle drikkesortene.

Brukerprosenten for vin er noe større i Oslo vest enn i Oslo øst (85 mot 80), og Oslo vest har også en noe høyere brukerprosent for brennevin (77 mot 72), mens det ikke er vesentlig forskjell for øl og for alkohol generelt. For hjemmebrent er det en klart større brukerandel i Oslo øst (og i blandingsområdet) enn i Oslo vest.

Tabell 2.3 angir brukerprosent fordelt både på alder og kjønn. Tabellen viser at i aldersgruppen 15-20 år har jenter høyere brukerprosent enn gutter for alle drikkesortene. Særlig er det klart flere vinbrukere blant jentene i denne aldersgruppen (78 mot 56 prosent). For vin er brukerprosenten høyere for kvinner enn for menn helt opp til 50 år. For de andre sortene er brukerprosentene høyere for menn enn for kvinner i alle aldersgruppene over 20 år.

3. Drikkehyppighet

Tabell 3 viser gjennomsnittlig drikkehyppighet blant brukerne av de forskjellige alkoholsortene. Drikkehyppigheten er angitt som antall ganger intervjupersonene har drukket vedkommende sort i løpet av siste år. Drikkehyppigheten for alle alkoholtyper er gjennomsnittlig noe høyere i Oslo enn i de 10 nest største byene, og klart høyere enn i resten av landet, unntatt for hjemmebrent.

Drikkehyppigheten for vin er særlig høy i Oslo sammenlignet med resten av Norge. Dette er ikke særlig overraskende siden tidligere undersøkelser har vist at vin er en alkoholsort som i Norge er mest utbredt i urbane miljøer - og delvis i høyinntektslagene i befolkningen (Saglie 1994). Det viser seg også at sontringen mellom Oslo vest og Oslo øst slår meget sterkt ut på drikkehyppigheten for vin. I Oslo øst er den gjennomsnittlige drikkehyppigheten for vinbrukerne 22 ganger pr. år, mot hele 48 ganger i Oslo vest. Også brennevin drikkes klart

hyppigere i vest enn i øst, mens forskjellen er mindre når det gjelder øl. Hjemmebrent drikkes omtrent like hyppig blant brukerne av slik sprit i Oslo øst og vest (men det er langt flere brukere i Oslo øst).

Det er først og fremst folk i aldersgruppene over 30 år som relativt hyppig drikker vin i Oslo. Jo yngre aldersgruppen er, desto lavere er den gjennomsnittlige drikkehyppigheten for vin. Det samme gjelder for brennevin, mens det er en noe jevnere fordeling på aldersgruppene for øl.

Menn drikker øl, brennevin og hjemmebrent langt hyppigere enn kvinner, mens kvinner drikker vin hyppigere enn menn.

4. Kvantum pr. gang

De intervjuede har angitt et kvantum av hhv. øl, vin og brennevin som de "pleier å drikke hver gang". I tabell 4 finner vi gjennomsnittene av de svar de intervjuede ga på disse spørsmålene omregnet til cl ren alkohol.

Oslo-folk synes å drikke litt mindre øl og brennevin pr gang enn folk i andre deler av landet. Vinkonsumet synes imidlertid litt større pr gang i Oslo enn i landet forøvrig.

Grovt sett kan man si at folk drikker mer pr gang jo yngre de er. Menn drikker mer pr gang enn kvinner, spesielt av øl og brennevin. Folk i Oslo øst drikker mer pr gang enn i Oslo vest, og dette gjelder også for vin.

Det kan se ut til at de som drikker hyppigst drikker minst pr gang, og vice versa. Man sjelner ofte mellom to typer drikkemønster: Vi kan kalle det ene, dvs. de som drikker hyppig men gjennomsnittlig relativt lite pr gang, for det "kontinentale" drikkemønster, og de som drikker sjeldnere, men mere pr gang for en "nordisk" drikketil. Vi finner da at den "kontinentale" stilen er mer utbredt i Oslo enn i resten av

landet, og mer spesifikt i Oslo vest enn i Oslo øst. De yngre drikker mer "nordisk" enn de eldre. Man skal imidlertid ikke trekke disse forskjellene i drikketil for langt. Et lavt gjennomsnitt pr gang trenger ikke å bety at man har færre storkonsumtilfeller enn de med et høyere gjennomsnitt pr gang. Ofte vil det "kontinentale" drikkemønsteret være noe som kommer i tillegg til, og ikke i stedet for, de sjeldnere "nordiske" drikketilfellene. Totalforbruket til en med lavt gjennomsnitt pr gang kan dermed ofte være større enn for en med høyt.

5. Kvantum pr. år

Tabell 5.1 viser det årlige forbruk av øl, vin og brennevin i liter ren alkohol for alle de intervjuede i de forskjellige undergruppene. Den enkeltes årskonsum er fremkommet ved å multiplisere den oppgitte drikkfrekvens på årsbasis med det kvantum de sa de pleide å drikke hver gang. Tabellen viser også det totale gjennomsnittlige årsforbruket av alkohol (summen av gjennomsnittsforbruket av øl, vin og brennevin) i de forskjellige gruppene.

Av tabellen framgår det at alkoholforbruket er større i Oslo enn i de 10 nest-største byene, som igjen har et større forbruk enn i resten av landet. Dette gjelder i hovedsak både for øl, vin og brennevin, og dermed også for alkohol totalt. Størst forskjell er det for vin.

Øl drikkes det omtrent like mye av blant folk i Oslo øst og vest, mens det drikkes klart mere vin og brennevin på vestkanten enn på østkanten. Også blandingsområdet har høyt konsum av vin og brennevin, og har et totalkonsum omtrent på linje med Oslo vest.

Menn og kvinner drikker omtrent like mye vin mens menn drikker betydelig mere øl og brennevin. Det totale alkoholkonsumet er over dobbelt så høyt blant menn som blant kvinner i Oslo, noe som er funnet i mange undersøkelser tidligere både i Norge og i utlandet. Biologiske kjønnsforskjeller, som kvinners gjennomsnittlig lavere kroppsvekt og mindre mengde kroppsvæske pr kg kroppsvekt, forklarer

noe av forskjellen i alkoholkonsum, men på langt nær alt. Også ulike kjønnsroller og normer er faktorer av betydning.

Aldersgruppen 21-30 år har høyest totalkonsum, noe som først og fremst skyldes stort konsum av øl. Også 15-20-åringene har et relativt stort konsum av øl. Vin og brennevin drikkes det mest av i aldersgruppene over 30 år.

I Oslo som helhet er øl den viktigste alkoholkilden, den utgjør alene 46 % av det samlede alkoholinntak. Dette er omtrent samme andel som i resten av landet. Vinforbruket står for 30 % av alkoholinntaket i Oslo. Det er en klart høyere andel enn i resten av landet. Brennevinsandelen i Oslo, 24%, er noe lavere enn i resten av landet.

Tabell 5.2 viser gjennomsnittsforbruket av hjemmebrent. Hjemmebrentforbruket inngår i tallene for brennevinsforbruk (tabell 5.1), og dermed også i det totale alkoholkonsumet, og kommer ikke i tillegg til dette.

Det framgår av tabellen at det drikkes mindre hjemmebrent i Oslo enn i de 10 nest-største byene, som igjen har et lavere hjemmebrentforbruk enn resten av landet. I Oslo drikker menn betydelig mer hjemmebrent enn kvinner, og aldersgruppen 31-50 år synes å ha det høyeste forbruket. Det synes ikke å være særlig forskjell på Oslo øst og vest i gjennomsnittlig hjemmebrentforbruk.

Tabell 5.3 viser konsumet fordelt på både kjønn og alder. Den viser at menn stort sett drikker mer enn kvinner på alle alderstrinn og av alle alkoholtypene, unntatt vin. Vin drikker kvinner gjennomsnittlig mer av enn menn gjør helt opp til aldersgruppen over 50 år.

6. Storforbruk

Av tabell 6.1 fremgår prosentandelen som svarte ja på spørsmålet: "Har du noen gang i løpet av de siste 12 måneder drukket så mye øl,

vin eller brennevin at du har følt deg tydelig beruset?" Vi ser at Oslo har høyest ja-andel på dette spørsmålet, men forskjellen mellom Oslo, de neste 10 største byene og resten av landet er svært moderat.

Det er aldersgruppene 15-20 år og 21-30 år som desidert har størst ja-prosent på spørsmålet, henholdsvis 64 og 76. Vi legger også merke til at menn har en klart høyere ja-andel enn kvinner.

Tabell 6.2 viser gjennomsnittlig antall ganger de intervjuede sier de har følt seg tydelig beruset i løpet av siste år. Gjennomsnittshyppigheten er beregnet for alle de intervjuede i de ulike undergruppene, og for dem som svarte at de hadde følt seg beruset. Tabellen viser at folk i Oslo drikker så mye at de føler seg beruset noe oftere enn i resten av landet, noe som ikke er overraskende ut fra at det både er større andel brukere av alkohol i Oslo (tabell 2.1) og at brukerne drikker de ulike alkoholsortene hyppigere enn folk i resten av landet (tabell 3).

Det er først og fremst de yngre aldersgruppene (under 30 år) som sier de er hyppig beruset. I følge tabell 3 skiller ikke de unge seg spesielt ut med en høy drikkefrekvens, snarere tvert i mot. En langt større andel av de unges enn de eldres drikketilfeller synes altså å være rustilfeller. De unge synes å ha en mer "nordisk" drikkekultur enn de noe eldre.

Det er en langt større rusfrekvens blant menn enn blant kvinner, men det synes ikke å være noen forskjell mellom de ulike bydelene.

Tabell 6.3 og 6.4 viser hvor stor andel av de intervjuede som svarer at de har drukket 6 halvflasker øl, 1 helflaske vin eller 1/2 flaske brennevin på en dag - og hvor mange ganger det siste året de har hatt et slikt høykonsum. Andelen som har drukket slike kvanta er høyest i aldersgruppen 21-30 år, og avtar deretter med økende alder.

Når det gjelder hvor ofte slike høykvanta blir drukket, blant de som

overhodet har drukket så mye på en gang i løpet av siste år, finner vi at frekvensen (med få unntak) ikke avtar med alderen. Konsum av en halv flaske brennevin eller mer synes tvert imot å skje betydelig hyppigere i aldersgruppene over 30 år, blant de som overhodet har drukket så mye brennevin. Relativt få eldre drikker store kvanta pr. drikkesituasjon, men de som gjør det synes å gjøre det relativt ofte. Tabellen nyanserer dermed bildet av at det først og fremst er yngre mennesker som drikker store mengder alkohol.

Tabell 6. 5 viser prosentandelen som har rapportert et årskonsum av alkohol som tilsvarer 2 cl ren alkohol - eller mer - pr. dag i gjennomsnitt siste år. 2 cl pr dag tilsvarer 7,3 liter ren alkohol pr år, hvilket ikke er et spesielt stort alkoholkonsum. Grensen på 2 cl pr dag er imidlertid satt ut fra svarene de intervjuede har gitt, og med tanke på den underrapporteringen man alltid har i slike undersøkelser (se ovenfor) kan man anta at de fleste som rapporterer et gjennomsnitt på 2 cl pr dag i virkeligheten drikker minst det dobbelte. 9 prosent av hele utvalget rapporterte et konsum over denne grensen.

Tabellen viser at det særlig er menn som har et så stort årsforbruk av alkohol. Det er en større andel med et slikt forbruk i alderen under 30 år, men forskjellen mellom aldersgruppene er ikke veldig stor.

Tabell 6.6 viser svarfordelingen på spørsmålet: "Synes du selv at du for tiden drikker noe mer alkohol enn hva du burde gjøre, at du drikker omtrent passe, eller ville du gjerne drukket mer hvis du hadde anledning til det?". Det er ikke betydelige forskjeller mellom Oslo vest og Oslo øst når det gjelder svaret på dette spørsmålet. Svarene fra Oslo skiller seg heller ikke vesentlig fra svarene fra resten av landet.

Det er en høyere andel menn enn kvinner i Oslo som svarer at de drikker for mye. Man merker seg også den relativt høye andelen i aldersgruppen 15-20 år som svarer at de drikker for mye. Dette kan reflektere et drikkepress i ungdomsmiljøene som leder til at mange drikker mer enn det de egentlig ønsker.

7. Kjøp og bruk av hjemmebrent

Tabell 7.1 viser andelen som har kjøpt hjemmebrent siste år. Andelen er lavere i Oslo enn i landet for øvrig. Ellers ser det ut til at det er de yngre, spesielt de under 20 år, som er de største avtagerne av hjemmebrent i Oslo. Menn kjøper i større grad enn kvinner, og det ser ut til at slik omsetning er mer utbredt på østkanten enn på vestkanten.

Tabellene 7.2 - 7.5 gir ulike mål på hvor utbredt folk mener hjemmebrent er. Alle tabellene tyder på at hjemmebrent er mindre utbredt i Oslo enn i resten av landet. Menn ser ut til å ha mer kjennskap til bruk og omsetning av hjemmebrent enn kvinner, skjønt indirekte kjennskap til virksomheten synes også kvinnene å ha etter som de gjennomsnittlig anslår at hjemmebrent utgjør en like stor andel av det totale brennevinsforbruket i Oslo som det menn anslår. De unge synes i større grad å være engasjert i kjøp og bruk av hjemmebrent enn de noe eldre, og folk på østkanten i større grad enn de i vest.

Tabellene 7.6 - 7.8 karakteriserer dem som kjøper hjemmebrent litt mer detaljert. Man ser at disse har et betydelig høyere totalforbruk av alkohol enn de som ikke har kjøpt hjemmebrent siste år (tab. 7.6), de er betydelig oftere beruset (tab. 7.7) og er mer interessert i å prøve marihuana/hasj (tab. 7.8). Dette henger delvis sammen med at det er ungdom som både er mest aktive i hjemmebrentmarkedet, som er oftest beruset og som har mest kontakt med ungdomsmiljøer der det brukes narkotika. Kjøperne av hjemmebrent i Oslo synes altså å bli færre med økende alder, men de i høyere aldersgrupper som kjøper hjemmebrent er gjennomgående storkonsumenter av alkohol. Kjøperne av hjemmebrent ser med andre ord ut til å ha et mer og mer avvikende alkoholforbruk i forhold til sine jevnaldrende jo høyere opp i alder de er.

8. Kjøp av smuglerbrennevin

Tabell 8.1- 8.3 belyser markedet for smuglerbrennevin. Tabellene viser hvor vanlig det er å bli tilbudt slik sprit, om de intervjuede

kjenner noen som har kjøpt og om de selv har kjøpt slik sprit. Tabellene tyder på at andelen som har kontakt med dette markedet er omtrent like stor i Oslo som i resten av landet. Andelen på landsbasis som sier at de selv har kjøpt smuglerbrennevin (7 prosent) ligger på omtrent samme nivå som ved en tilsvarende undersøkelse i 1991.

Innenfor Oslo er det flere i Oslo øst enn i Oslo vest som har, eller kjenner noen som har, kontakt med markedet for smuglerbrennevin. Menn er i klart høyere grad enn kvinner involvert i markedet, og aldersgruppen 21-30 år synes å være mest aktive.

Når det gjelder antall flasker de intervjuede har kjøpt (tabell 8.4) synes det som det omsettes større kvanta i "resten av landet", dvs i de mindre byene og på landsbygda, enn både i Oslo og i de 10 nest-største byene. Innen Oslo er de østlige bydeler langt større avtagere enn de vestlige (og blandingsområdet). Menn kjøper langt mer enn kvinner og de største kvanta kjøpes av folk mellom 21 og 50 år.

Tabellene 8.5 - 8.7 tegner et litt mer detaljert bilde av dem som kjøper smuglersprit. På samme måte som for hjemmebrentkjøperne er alkoholkonsumet generelt høyt hos kjøperne av smuglersprit. Blant de eldste synes det å være både spesielt høyt og spesielt avvikende fra gjennomsnittet i aldersgruppen, men disse anslagene er delvis svært usikre fordi det er få kjøpere av smuglerbrennevin blant de yngste og de eldste i Oslo-utvalget. Kjøperne av smuglerbrennevin er også generelt hyppigere beruset enn andre, og de er mer tilbøyelige til å ville prøve marihuana/hasj.

9. Alkoholbruk på skjenkesteder

De intervjuede ble spurt om å anslå hvor stor andel av sitt totale alkoholforbruk de hadde drukket på restaurant, bar, pub, café, e.l. Siden vi har beregnet de intervjuedes totale alkoholkonsum kunne vi dermed også beregne informantenes konsum på skjenkesteder. Gjennomsnittet av informantenes konsum på skjenkesteder er vist for

de forskjellige undergruppene i tabell 9.1. Dessuten er den prosentvise andel forbruket på skjenkesteder utgjør av totalforbruket angitt for de ulike gruppene.

For landet som helhet utgjør det beregnede konsumet på skjenkesteder 30 prosent av totalkonsumet. Dette er påfallende høyt, og klart høyere enn offentlig statistikk tilsier. Dette kan skyldes flere forhold. På den ene side er offentlig statistikk på dette området svært mangelfull. På den andre side må man huske at de tall som presenteres her er beregnet ut fra svar fra en intervjuundersøkelse og er dermed påvirket av de feilkilder som slike undersøkelser generelt er influert av. Spesielt i dette tilfelle er det at anslagene for totalforbruket og forbruket på skjenkesteder er framkommet på helt forskjellig måte. Totalforbruket er estimert ut fra svar på spørsmål om frekvens og mengde av de enkelte alkoholsorter. Anslaget for konsumet på skjenkestedene er beregnet ut fra den enkelte informants anslag for hvor stor andel dette konsumet utgjør av totalkonsumet. Det kan tenkes at konsum på skjenkesteder er knyttet til mer spesielle opplevelser, og derfor er lettere å huske, enn et mer "dagligdags" forbruk hjemme. Et visst forbruk på skjenkested vil også koste betydelig mer enn et tilsvarende forbruk hjemme. Det kan dermed tenkes at folk vil ha lett for å overvurdere andelen restaurantkonsumet utgjør. Selv om den offentlige statistikken på dette området som nevnt er dårlig, skal man altså også være noe skeptisk til de tallene som presenteres her. Anslagene for restaurantforbrukets absolutte størrelse er basert på de underestimerte anslagene for totalkonsumet (se s. 3-4) og er derfor selv temmelig sikkert underestimert. De beregnede relative andelene restaurantkonsumet utgjør av totalkonsumet er sannsynligvis heller ikke helt korrekte, men det er likevel grunn til å anta at sammenligninger mellom de ulike undergruppene gir et riktig bilde.

Tabellen viser at alkoholforbruket på skjenkesteder er større i Oslo enn i landet for øvrig, og Oslofolk drikker også en større andel av sitt totale alkoholforbruk på skjenkesteder. Det drikkes omtrent like mye

alkohol på skjenkesteder blant folk på østkanten og på vestkanten, men siden det totalt sett drikkes mer i Oslo vest enn i øst blir den relative andel som drikkes på skjenkesteder større blant folk fra østkanten enn fra vestkanten.

Menn drikker mer enn kvinner på skjenkesteder, men det gjør de også ellers, slik at den relative andel konsumert på skjenkesteder utgjør av totalen blir omtrent den samme for de to kjønn. Folk under 30 år drikker mest på skjenkesteder, både absolutt og relativt.

Tabell 9.2 viser at folk som inntar en stor andel av sitt alkoholkonsum på skjenkesteder også generelt har et høyt alkoholkonsum. Dette kan ikke forklares bare ut fra alder siden også de med høy andel restaurantkonsum blant de eldste har et stort totalt alkoholkonsum, faktisk på linje med folk i de yngre aldersgruppene.

Tabell 9.3 viser at jo større andel av det totale alkoholkonsum man drikker på skjenkesteder jo oftere drikker man seg beruset. Dette henger sammen med at både høyt restaurantkonsum og hyppig beruselse er vanlig i de samme grupper, spesielt blant de unge.

Tabell 9.4 viser en viss sammenheng mellom restaurantkonsumets andel av totalen og tilbøyelighet til å prøve marihuana/hasj. Jo høyere andel restaurantforbruket utgjør av det totale alkoholforbruket jo større synes tilbøyeligheten til å ville prøve marihuana/hasj å være.

10. Holdninger til omsetningsregler

Tabell 10.1 viser at det er stor enighet om at 18 år er en passende aldersgrense for å få kjøpe øl; det mener et stort flertall i Oslo, i de ulike undergrupper Oslo's befolkning er delt opp i, og i resten av landet. Svært få, selv blant 15-20 åringene i Oslo, synes aldersgrensen er for høy. En noe høyere andel (11 prosent på landsbasis og omtrent det samme i Oslo og landet for øvrig) synes aldersgrensen er for lav.

Tabell 10.2 viser at en svært stor andel av befolkningen, både i Oslo og i landet for øvrig, synes prisene på alkohol er for høye. Tidligere undersøkelser har gitt lignende resultater.

Tabell 10.3 viser folks syn på lokale omsetningsregler for alkohol. En mindre andel i Oslo enn utenfor sier at omsetningsreglene er passe strenge, mens klart flere i Oslo synes de er for strenge. Det er ingen vesentlig forskjell i synet i Oslo øst og vest. Menn i Oslo synes i større grad enn kvinner at reglene er for strenge, og det samme gjelder aldersgruppen 21-50 år.

Tabell 10.4 viser hvordan folk er fornøyd med skjenketidene i sin hjemstedskommune. På landsbasis er et stort flertall fornøyd med skjenketiden, men i Oslo er det bare 51 prosent som er fornøyd. 35 prosent i Oslo mener skjenketiden bør utvides, mens langt færre i resten av landet mener dette bør gjøres i sin hjemstedskommune. Samtidig er det også flere i Oslo enn andre steder som mener at skjenketiden bør innskrenkes. I Oslo er det langt flere menn enn kvinner som ønsker utvidelse av skjenketiden, og det er først og fremst aldersgruppene under 30 år som ønsker dette. Omtrent en tredel av informantene over 50 år ønsker at skjenketiden innskrenkes. Det er liten forskjell i synet på skjenketiden på østkanten og vestkanten.

Datainnsamlingen til denne undersøkelsen ble foretatt etter at det var innført nye skjenkeforskrifter for Oslo våren 1994, dvs. etter at den såkalte skjenkeringen var innført og skjenketiden var innskrenket med en time innenfor ringen og betydelig mer for enkelte etablissementer utenfor ringen. Noe av misnøyen, spesielt blant de unge, kan skyldes dette. Men samtidig er det altså en stor gruppe av de over 50 år som vil innskrenke skjenketiden ytterligere. En kan vel anta at de unge var mer fornøyd, og de eldre mindre fornøyd, med skjenkeforskriftene før skjenkeringen, men det har vi ingen data som kan vise.

Synet på skjenketiden i Oslo varierer for øvrig i de ulike kjønns- og aldersgruppene etter et nokså forventet mønster. Ved en undersøkelse

i Trondheim i 1989 (Nordlund 1990) ble de intervjuede spurt om sitt syn på at alkoholserveringen på nattklubbene i byen skulle opphøre senest kl 01,30. Det var også da slik at vesentlig flere blant ungdommen, spesielt de mellom 21 og 30 år, mente at tidspunktet for skjenkeslutt var for tidlig mens 30 prosent av de over 50 år syntes det var for sent. Også der ønsket klart flere menn enn kvinner skjenking lengre utover natten. Ikke overraskende ønsket de som gikk ofte på skjenkesteder i langt større grad enn de som gikk sjelden at skjenkingen skulle vare lenger enn til kl 01,30.

11. Opplevde plager

Tabellene 11.1 - 11.7 viser svarfordelingene på en serie spørsmål om ulike typer plager folk kan utsettes for av berusede personer. Det gjelder spørsmål om berusede personer har antastet eller plaget dem på gaten eller i et selskap, om de er påført fysisk skade, fått klær, gjenstander eller andre eiendeler ødelagt, blitt utskjelt eller fornærmet, vært redd for berusede personer, eller blitt holdt våken om natten av støy fra berusede personer.

Å ha blitt antastet eller plaget, utskjelt eller fornærmet, blitt redd og blitt holdt våken av berusede personer synes å være relativt vanlig. Mellom 14 og 19 prosent av totalutvalget svarer at de har opplevd disse plagene minst en gang i løpet av siste 12 måneder. Andelene er høyere i Oslo enn i resten av landet, spesielt er andelene som flere ganger har opplevd slike plager større i Oslo enn ellers. De øvrige, og mer alvorlige, plagene er det betydelig færre som har opplevd, og folk fra Oslo synes ikke vesentlig mer utsatt enn folk i resten av landet. Det er flere i Oslo vest enn i øst som et par ganger siste 12 måneder har opplevd å bli antastet eller plaget av berusede personer på gaten, eller som har vært redd for berusede personer de har møtt på gaten, men det er flere som har hatt slike opplevelser flere ganger i Oslo øst enn i vest. Å bli utskjelt eller fornærmet, eller holdt våken om natten, av berusede personer opplever flere i Oslo øst enn i vest. Når det

gjelder de sjeldnere forekommende plagene synes det ikke å være særlig forskjell på øst og vest i byen.

For alle typer plager gjelder at yngre er mer utsatt enn eldre. Stort sett er det ingen forskjell mellom kjønnene når det gjelder å ha opplevd slike plager. Menn synes imidlertid noe mer utsatt for å bli fysisk skadet og å få klær, gjenstander eller andre eiendeler ødelagt av en beruset person. Kvinner er derimot oftere redde for berusede personer de møter på gaten.

12. Narkotika

Tabell 12.1 viser at 7 prosent av totalutvalget sier de ville prøvd marihuana/hasj dersom det ikke var ulovlig. Tilsvarende var det 2 prosent som ville prøvd amfetamin, 1 prosent som ville prøvd kokain/crack og bare 0.4 prosent som ville prøvd heroin dersom det ikke var forbudt. Det var flere i Oslo enn i de 10 nest-største byene, og flere i de store byene enn i resten av landet som kunne tenke seg å prøve disse stoffene.

I Oslo var det ingen forskjell mellom øst- og vestkant i andelen som ville prøvd slike stoffer dersom det ikke var ulovlig. Det var imidlertid klart flere menn enn kvinner, og stort sett flere yngre (under 30 år) enn eldre, som kunne tenkt seg dette.

Tabell 12.2 viser at relativt mange av de intervjuede mente de kunne skaffe ulike typer narkotika i løpet av 2-3 dager. Over en tredel mente de kunne skaffe marihuana/hasj i løpet av en slik periode. I Oslo synes det lettere enn i de øvrige store byene å skaffe narkotika, og i byene lettere enn i landet for øvrig.

Innen Oslo ser folk i øst og vest ut til å kunne skaffe seg narkotika omtrent like lett. Langt flere menn enn kvinner, og flere unge enn eldre, mener de vil kunne skaffe de ulike stoffene på 2-3 dager.

Tabellene 12.3 - 12.6 viser andelen som har svart at de har brukt de forskjellige narkotiske stoffene i løpet av hhv. de siste 30 dager, for 1-12 måneder siden, for over ett år siden, eller som aldri har brukt vedkommende stoff. Tabell 12.7 viser hvor store andeler som har svart at de har brukt sprøyte i løpet av de samme tidsperiodene.

I tabellene er andelen ubesvarte angitt, men disse er ikke medregnet i svarfordelingen i tabellene. Ca 10 prosent av totalutvalget har ikke besvart disse spørsmålene. Dette kan skyldes flere forhold. Det kan skyldes at forsikringene om anonymitet, og at intervjueren ikke skulle få vite svarene, ikke har vært nok for enkelte til at de ville besvare spørsmål om sitt eventuelle (ulovlige) forbruk av slike stoffer. Det kan også skyldes at en del personer har ment at spørsmålene ikke hadde noen relevans for dem, dvs. at de mente det måtte være så åpenbart at de ikke brukte slike stoffer, at de av den grunn har unnlatt å svare. Den førstnevnte grunnen er antagelig den vanligste siden det er flest ubesvarte i de grupper der det også er flest som relativt nylig har brukt slike stoffer.

Av dem som har besvart spørsmålet er det 11 prosent på landsbasis som har angitt at de har brukt marihuana/hasj *noen gang*. Ved en tilsvarende undersøkelse i 1991 var denne andelen drøyt 8 prosent. Økningen er statistisk signifikant, men kan forklares ut fra denne variabelens kumulative karakter: Den måler størrelsen på hele gruppen som har prøvd marihuana/hasj helt siden disse stoffene for alvor ble introdusert i ungdomspopulasjonen på 60-tallet, inkludert de nye brukergrupper som kommer til hvert år. Ser vi på andelen som har brukt marihuana/hasj i løpet av siste år synes det også her å være en svak økning (fra i underkant av 3 til i underkant av 4 prosent) siden 1991-undersøkelsen. Spørsmålene om narkotikabruk ble imidlertid stilt på en noe annerledes måte i 1994 enn i 1991, og selv om dette rent logisk sett ikke burde gjøre resultatene usammenlignbare vet vi at selve spørsmålsformuleringene ofte kan ha noe å si for svarene. Det er derfor mulig at noe av den tilsynelatende økningen har en metodologisk forklaring, og altså ikke er reell.

Når det gjelder de andre stoffene er det 1-3 prosent som svarer at de noen gang har brukt dem. En prosent oppgir at de noengang har brukt sprøyte. Her fins det ikke tilsvarende tall på landsbasis fra tidligere undersøkelser å sammenligne med. Når det gjelder så små brukerandeler vil de ovenfor nevnte falske positive og negative svar kunne slå relativt sterkt ut. For å få et visst begrep om hvor mye denne feilkilden betyr tok vi med noen spørsmål om et stoff som ikke fins. Vi kalte dette stoffet Zetacyllin, og antydte at stoffet gikk under populærbetegnelsen "kanel". Bare 0,6 prosent både av totalutvalget og av utvalget fra Oslo mente at de noen gang hadde prøvd dette stoffet. Andelen falske positive synes altså ikke å være særlig stor, men siden brukerandelene for de sjeldnere brukte stoffene er av omtrent samme størrelsesorden som andelen falske positive, kan likevel slike feilaktige registreringer gi relativt store utslag. Vi har imidlertid ikke noe tilsvarende anslag for andelen falske negative svar.

Bruk av marihuana/hasj og amfetamin synes mere utbredt i Oslo enn i landet for øvrig. De øvrige stoffene, og sprøytebruk, er så marginale fenomener at det er vanskelig, ut fra en undersøkelse av denne art, å si hvor de er mest forekommende. Spesielle undersøkelser av aldersgruppen 15-20 år viser imidlertid at også denne bruken forekommer noe hyppigere i Oslo enn på landsbasis, i hvert fall i denne aldersgruppen (Skretting 1995).

I Oslo er andelen som har brukt marihuana/hasj og amfetamin i løpet av de siste 12 måneder høyere blant de yngste (15-20 åringene) enn blant de eldre. Tidligere bruk, dvs. for mer enn ett år siden, er mer utbredt blant de noe eldre (21-30 åringene og til dels 31-50 åringene). Bruken er også mer utbredt blant menn enn blant kvinner. Andel marihuana/hasj-brukere er ikke vesentlig forskjellig på østkanten og vestkanten. Amfetaminbruk kan imidlertid synes noe mer utbredt i Oslo øst enn i vest, men tallene er små og de relative usikkerhetsmarginene tilsvarende store.

For de andre stoffene, og for sprøytebruk, er tallene små, og det er

vanskelig å se noe mønster i brukerandelene. Det er likevel en viss tendens til at noe flere av de yngste (15-20 åringene) enn av de eldre i Oslo synes å ha brukt heroin eller et ikke-spesifisert narkotisk stoff (herunder bl.a. "ecstasy"), samt brukt sprøyte, i løpet av siste år.

Når det gjelder andelene som har brukt marihuana/hasj og amfetamin kan disse synes påfallende høye, spesielt i Oslo. Sammenligner man f.eks. tallene i tabell 12.3 for 15-20 åringene med tall fra spesialundersøkelsene av den samme aldersgruppen i Oslo (Jfr. "Rusmidler i Norge 1995", tabell 8.5) finner man betydelig forskjell. I tabell 12.3 finner man at 25 prosent av de 15-20 åringene som har svart på spørsmålet, sier at de har brukt marihuana/hasj noen gang. I de årlige spesialundersøkelsene av samme aldersgruppe i Oslo har denne andelen ligget rundt 20 prosent de seneste år. For amfetamin er forskjellen enda større, både absolutt og relativt: I undersøkelsen det rapporteres om her er det 13 prosent av 15-20 åringene i Oslo som sier at de noen gang har prøvd amfetamin (tabell 12.4), mens tilsvarende tall i spesialundersøkelsene har ligget rundt 4 prosent de seneste år.

De relativt store forskjellene har åpenbart hovedsakelig metodologiske forklaringer, og det er flere faktorer som sannsynligvis må ha spilt inn. For det første er gruppen av 15-20 åringer fra Oslo i denne undersøkelsen liten (68 personer). Dette gir store statistiske feilmarginer. F.eks. har prosentandelen som har svart at de noengang har brukt marihuana/hasj (25 prosent) en feilmargin (95 % konfidensintervall) på ± 10 prosentpoeng. Den tilsvarende andelen i spesialundersøkelsene, som i de senere år har hatt omtrent 10 ganger så mange informanter, har en feilmargin på ± 3 prosentpoeng. Andelen som svarer at de noengang har brukt amfetamin (13 prosent) har en feilmargin på ± 8 prosentpoeng, mens den tilsvarende andelen i spesialundersøkelsene har en feilmargin på mindre enn ± 2 prosentpoeng. Dette gjør at man bør feste mest lit til tallene fra spesialundersøkelsene når det gjelder disse prosentandelene, og disse tallene har ikke vist noen påfallende økning de senere år.

For det andre er utvalgene i de to undersøkelsene trukket på to helt forskjellige måter, og for det tredje er selve datainnsamlingen foretatt på forskjellig måte. Spesialundersøkelsene er basert på postsendte spørreskjemaer til et antatt representativt utvalg av 15-20 åringer i den *hjemmehørende befolkning* i Oslo, dvs. blant dem som har fast bopel i Oslo. Det utvalget som denne rapporten er basert på er framkommet ved å oppsøke tilfeldig uttrukne *adresser* i Oslo (se nærmere omtale ovenfor), dvs. at utvalget er gjort blant de som til enhver tid bor i Oslo, uten nødvendigvis å stå registrert på Oslo i folkeregisteret. Utvalget inkluderer derfor f.eks. studenter og andre med midlertidig tilhold i Oslo. Ved de spesielle ungdomsundersøkelsene har det vært et bortfall på 30-40 prosent som ikke har besvart det postsendte skjemaet. Også ved intervjuundersøkelser er det et bortfall av personer som ikke vil la seg intervju, men det gjelder vanligvis ikke så mange. I tillegg kommer imidlertid alle de som ikke er hjemme når intervjueren kommer, men disse regnes vanligvis ikke som bortfall fordi det til erstatning blir foretatt intervjuer på andre, tilfeldig valgte, adresser.

Det er altså problematisk å sammenligne tall fra denne undersøkelsen med tall fra spesialundersøkelsene. Materialet bør imidlertid være velegnet til å foreta innbyrdes sammenligninger av ulike grupper i Oslo slik det er gjort ovenfor.

Oppsummering

Selv om enkelte større helseundersøkelser i Oslo har hatt med enkeltspørsmål om alkoholbruk må denne undersøkelsen, med et utvalg på 744 personer, regnes som den største i sitt slag som er foretatt av hele den voksne befolkning i Oslo. Med et såpass stort utvalg har det også vært mulig å sammenligne ulike grupper av Oslos befolkning når det gjelder bruk av alkohol og narkotika, opplevde plager av andres alkoholbruk, og holdninger til ulike alkoholpolitiske spørsmål.

Likevel må det sies at enkelte av undergruppene vi har valgt å studere i denne rapporten er litt i minste laget til at man får tilfredsstillende sikkerhet i estimatene. Spesielt gjelder dette aldersgruppen 15-20 år, der bare 68 personer er intervjuet. Når aldersinndelingen er gjort slik som i denne rapporten har det flere årsaker. For det første er aldersgruppen 15-20 år spesielt viktig fordi det i denne alderen legges et grunnlag for senere alkohol- og narkotikavaner. For det andre var det et poeng at SIFA's årlige ungdomsundersøkelser fokuserer på denne aldersgruppen.

Enhver undersøkelse har sine spesielle metodologiske begrensninger og feilkilder som kan påvirke de ulike estimatene som beregnes. Det kan derfor være vanskelig å avgjøre hvorvidt et estimat er riktigere enn et annet. Når det gjelder anslagene for årlig alkoholforbruk kan man imidlertid sammenligne med offisiell statistikk og kan da fastslå at anslagene åpenbart er for lave. Det er beregnet at estimatene fra denne type undersøkelser i Norge utgjør omkring 40 prosent av det reelle totalkonsumet (inkl. det uregistrerte). Undersøkelser fra utlandet viser ofte enda lavere dekningsgrad. Dette viser at man ikke skal feste seg så mye ved den absolutte størrelsen på anslagene, men heller fokusere på forskjellene mellom ulike grupper. Det er det vi har prøvd å gjøre i tekstdelen av denne rapporten.

Meget kort fortalt viser resultatene at folk fra Oslo i gjennomsnitt drikker noe mer enn folk fra resten av landet, og de er oftere beruset. De opplever også flere plager knyttet til andres alkoholbruk, men har likevel gjennomgående mer liberale holdninger til alkoholpolitiske spørsmål enn folk i resten av landet. Det er også mer narkotikabruk i Oslo enn i landet for øvrig.

Oslo må regnes som Norges eneste storby og kan som sådan neppe unngå verken de positive eller negative sider ved storbylivet. Resultatene fra denne undersøkelsen er i så måte ikke uventete. Antagelig har forskjellene som er beskrevet, mellom Oslo og landet for øvrig, vært tilstede meget lenge. Oslo kunne formodentlig skilt seg

ut på en mer fordelaktig måte hvis man hadde sammenlignet med andre storbyer i verden, enn ved sammenligninger med mindre byer i Norge og med landet for øvrig. Dette er det imidlertid vanskelig å finne data som kan vise, og det har dessuten ikke vært temaet for denne rapporten.

Referanser

Grytten, L. (red.): "Rusmidler i Norge 1995". Rusmiddeldirektoratet og Statens institutt for alkohol- og narkotikaforskning, Oslo, 1995.

Nordlund, S.: "Drikkevaner og restaurantbruk i Trondheim". SIFA rapport nr 2/90. Statens institutt for alkohol- og narkotikaforskning, Oslo, 1990.

Saglie, J.: "Norske drikkekulturer: Geografi, sosial bakgrunn, livsstil og tilgjengelighet". SIFA rapport nr 1/94. Statens institutt for alkohol- og narkotikaforskning, Oslo, 1994.

Skretting, A.: Manuskript, under publisering (1995).

Tabell 1: Antall intervjuede, og undergruppers prosentvise fordeling i totalutvalget, og de samme undergruppers andel av hele befolkningen 15 år og over.

	Utvalget		Hele befolkningen	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Landet totalt	2711 2222 *		3,489,252	
Oslo	{ 744 255*	11,5	400,389	11,5
De neste 10 største byer	519	23,4	659,793	18,9
Resten av landet	1448	65,2	2,429,070	69,6

Undergrupper i Oslo (N = 744)

Alder:

15-20 år	68	9,1	25,780	6,4
21-30 år	242	32,5	88,755	22,2
31-50 år	251	33,7	145,379	36,3
51 år og mer	183	24,6	140,475	35,1

Kjønn:

kvinne	372	50,0	212,926	53,6
mann	372	50,0	187,463	46,8

Bosatt i Oslo:

øst	285	38,3	232,406	58,2
blandet øst /vest	108	14,5	56,004	14,0
vest	351	47,2	111,025	27,8

* Når Oslo-dataene vektes for at materialet skal bli representativt for Norge

De neste 10 største byene:

Sarpsborg, Fredrikstad, Drammen, Tønsberg, Porsgrunn,
Kristiansand, Stavanger, Bergen, Trondheim, Tromsø

Oslo-inndeling:

Vest: 02 (Sentrum vest), 03 (Majorstua), 07 (Roa/Hovseter), 08 (Ullevål/Maridalen)

Blandet: 01 (Sentrum), 11 (Nordstrand)

Øst: Resten (04, 05, 06, 09, 10, 12)

Merk at totalantall for befolkningen i Oslo fordelt på poststeder kun er 399,435 (og ikke 400,389 for alle som er 15 år eller mer slik som over i tabellen) fordi 954 i Oslo handelsfelt ikke har postnummer til Oslo.

Tabell 2.1: ALKOHOLBRUKERE. Prosentandel ja-svar av alle intervjuede på spørsmålet: "Har du i løpet av siste års tid (altså siste 12 måneder) smakt henholdsvis øl, vin og brennevin "

	ØL	VIN	BRENNEVIN
Landet totalt	78	76	72
Oslo	81	82	76
De neste 10 største byer	76	74	69
Resten av landet	78	76	73
Undergrupper i Oslo			
Alder:			
15-20 år	77	69	69
21-30 år	90	85	83
31-50 år	84	84	76
51 år og mer	71	78	70
Kjønn:			
kvinne	76	82	68
mann	87	81	84
Bosatt i Oslo:			
øst	81	80	72
blandet øst /vest	83	83	85
vest	82	85	77

Tabell 2.2: ALKOHOLBRUKERE. Prosentandel av alle intervjuede som i løpet av siste års tid har smakt henholdsvis hjemmebrent (HB) og noe slags alkohol

	HB	ALKOHOL
Landet totalt	34	87
Oslo	25	89
De neste 10 største byer	28	84
Resten av landet	37	87
Undergrupper i Oslo		
Alder:		
15-20 år	44	83
21-30 år	45	93
31-50 år	20	91
51 år og mer	9	84
Kjønn:		
kvinne	18	87
mann	32	91
Bosatt i Oslo:		
øst	28	89
blandet øst /vest	28	91
vest	16	89

Tabell 2.3: ALKOHOLBRUKERE. Brukerprosjenter i Oslo fordelt etter kjønn og alder

		Kvinner	Menn	Totalt
ØL	15-20 år	79	75	77
	21-30år	87	94	90
	31-50 år	83	85	84
	<u>51 år og mer</u>	<u>61</u>	<u>85</u>	<u>71</u>
	Alle	76	87	81
VIN	15-20 år	78	56	69
	21-30år	87	83	85
	31-50 år	87	81	84
	<u>51 år og mer</u>	<u>75</u>	<u>82</u>	<u>78</u>
	Alle	82	81	82
BRENNEVIN	15-20 år	71	65	69
	21-30år	74	91	83
	31-50 år	71	81	76
	<u>51 år og mer</u>	<u>59</u>	<u>85</u>	<u>70</u>
	Alle	68	84	76
ALKOHOL	15-20 år	87	77	83
	21-30år	92	95	93
	31-50 år	94	89	91
	<u>51 år og mer</u>	<u>78</u>	<u>93</u>	<u>84</u>
	Alle	87	91	89
HB	15-20 år	45	43	44
	21-30år	36	54	45
	31-50 år	14	26	20
	<u>51 år og mer</u>	<u>5</u>	<u>15</u>	<u>9</u>
	Alle	18	32	25

Tabell 3: DRIKKEFREKVENS. Gjennomsnittlig antall drikketilfeller pr. år for øl, vin, brennevin og hjemmebrent (HB) blant brukere av disse alkoholdrikker.

	ØL	VIN	BRENNEVIN	HB
Landet totalt	36	22	20	12
Oslo	45	33	24	9
De neste 10 største byer	43	23	21	11
Resten av landet	32	19	19	12
Undergrupper i Oslo				
Alder:				
15-20 år	38	19	11	4
21-30 år	50	19	15	5
31-50 år	43	34	20	18
51 år og mer	42	48	41	7
Kjønn:				
kvinne	32	34	18	5
mann	58	32	29	12
Bosatt i Oslo:				
øst	43	22	18	9
blandet øst /vest	44	46	33	7
vest	48	48	30	11

Tabell 4: KVANTUM PR. DRIKKETILFELLE. Gjennomsnittlig angitt vanlig kvantum av øl, vin og brennevin pr. drikketilfelle, omregnet til cl ren alkohol - for brukere av vedkommende sort.

	ØL	VIN	BRENNEVIN
Landet totalt	4,2	3,9	5,8
Oslo	4,1	4,5	5,1
De neste 10 største byer	4,7	4,2	5,8
Resten av landet	4,1	3,7	5,9
Undergrupper i Oslo			
Alder:			
15-20 år	7,1	4,9	7,1
21-30 år	6,4	5,4	6,1
31-50 år	3,8	4,8	5,2
51 år og mer	1,6	3,1	3,5
Kjønn:			
kvinne	3,2	4,5	3,6
mann	5,0	4,4	6,4
Bosatt i Oslo:			
øst	4,3	4,6	5,5
blandet øst /vest	4,2	4,2	5,2
vest	3,7	4,3	4,1

Tabell 5.1: KVANTUM PÅ ÅRSBASIS. Gjennomsnittlig årlig forbruk av øl, vin og brennevin, i liter ren alkohol, blant alle intervjuede

	ØL	VIN	BRENNEVIN	ALKOHOL
Landet totalt	1,25	0,63	0,80	2,68
Oslo	1,64	1,07	0,86	3,57
De neste 10 største byer	1,45	0,66	0,79	2,90
Resten av landet	1,11	0,54	0,79	2,45
Undergrupper i Oslo				
Alder:				
15-20 år	1,96	0,48	0,60	3,03
21-30 år	2,97	0,82	0,74	4,53
31-50 år	1,54	1,26	0,94	3,74
51 år og mer	0,58	1,18	0,90	2,66
Kjønn:				
kvinne	0,95	1,09	0,36	2,39
mann	2,42	1,05	1,42	4,89
Bosatt i Oslo:				
øst	1,64	0,78	0,68	3,10
blandet øst /vest	1,63	1,33	1,28	4,23
vest	1,63	1,56	1,01	4,20

Tabell 5.2: KVANTUM PÅ ÅRSBASIS. Gjennomsnittlig årlig forbruk av hjemmebrent i liter ren alkohol, blant alle intervjuede

	HB
Landet totalt	0,31
Oslo	0,20
De neste 10 største byer	0,26
Resten av landet	0,34
Undergrupper i Oslo	
Alder:	
15-20 år	0,14
21-30 år	0,18
31-50 år	0,38
51 år og mer	0,03
Kjønn:	
kvinne	0,04
mann	0,39
Bosatt i Oslo:	
øst	0,20
blandet øst /vest	0,14
vest	0,23

Tabell 5.3: KVANTUM PÅ ÅRSBASIS. Gjennomsnittlig årlig forbruk av øl, vin , brennevin alkohol og HB i Oslo, fordelt på kjønn og alder, i liter ren alkohol

		Kvinner	Menn	Totalt
ØL	15-20 år	1,63	2,43	1,96
	21-30år	2,00	3,89	2,97
	31-50 år	0,86	2,26	1,54
	<u>51 år og mer</u>	<u>0,20</u>	<u>1,12</u>	<u>0,58</u>
	Alle	0,95	2,42	1,64
VIN	15-20 år	0,68	0,19	0,48
	21-30år	0,83	0,80	0,82
	31-50 år	1,42	1,09	1,26
	<u>51 år og mer</u>	<u>1,01</u>	<u>1,41</u>	<u>1,18</u>
	Alle	1,09	1,05	1,07
BRENNEVIN	15-20 år	0,60	0,59	0,60
	21-30år	0,39	1,06	0,74
	31-50 år	0,24	1,67	0,94
	<u>51 år og mer</u>	<u>0,41</u>	<u>1,61</u>	<u>0,91</u>
	Alle	0,36	1,42	0,86
ALKOHOL	15-20 år	2,90	3,21	3,03
	21-30år	3,22	5,73	4,53
	31-50 år	2,51	5,02	3,74
	<u>51 år og mer</u>	<u>1,62</u>	<u>4,14</u>	<u>2,66</u>
	Alle	2,39	4,89	3,57
HB	15-20 år	0,11	0,19	0,14
	21-30år	0,06	0,30	0,18
	31-50 år	0,05	0,73	0,38
	<u>51 år og mer</u>	<u>0,005</u>	<u>0,06</u>	<u>0,03</u>
	Alle	0,04	0,39	0,20

Tabell 6.1: STORFORBRUKERE. Prosent ja-svar av alle intervjuede på spørsmålet: "Har du noen gang i løpet av de siste 12 måneder drukket så mye øl, vin eller brennevin at du har følt deg tydelig beruset". (0,5 prosent ubesvarte utelatt)

	<u>Prosent</u>
Landet totalt	40
Oslo	44
De neste 10 største byer	42
Resten av landet	39
Undergrupper i Oslo	
Alder:	
15-20 år	64
21-30 år	76
31-50 år	45
51 år og mer	12
Kjønn:	
kvinne	33
mann	55
Bosatt i Oslo:	
øst	44
blandet øst /vest	51
vest	40

Tabell 6.2: STORFORBRUKERE. Gjennomsnittlig antall ganger de som sier at de har brukt alkohol siste år sier at de har følt seg tydelig beruset

	Gjennomsnitt for alle brukere	Gjennomsnitt for dem som har vært beruset
Landet totalt	5	12
Oslo	8	15
De neste 10 største byer	5	10
Resten av landet	5	11

Undergrupper i Oslo

Alder:		
15-20 år	14	18
21-30 år	17	21
31-50 år	5	11
51 år og mer	1	6
Kjønn:		
kvinne	4	12
mann	11	18
Bosatt i Oslo:		
øst	8	16
blandet øst /vest	8	14
vest	7	15

Tabell 6.3: STORFORBRUKERE. Prosentandel av alle intervjuede som har drukket minst 6 halvflasker øl, minst 1 helflaske vin eller minst 1 halvflaske brennevin på en dag (0,5 prosent ubesvarte utelatt).

	6 halvflasker øl	1 helflaske vin	1/2 flaske brennevin	Minst en av delene
Landet totalt	26	25	21	42
Oslo	30	37	21	49
De neste 10 største byer	29	29	19	47
Resten av landet	25	22	21	40
Undergrupper i Oslo				
Alder:				
15-20 år	46	45	33	66
21-30 år	62	57	34	77
31-50 år	28	42	20	53
51 år og mer	4	14	8	20
Kjønn:				
kvinne	17	35	7	39
mann	44	40	36	61
Bosatt i Oslo:				
øst	29	34	22	47
blandet øst /vest	36	38	24	57
vest	28	45	17	51

Tabell 6.4: STORFORBRUKERE. Gjennomsnittlig antall ganger drukket minst 6 halvflasker øl, minst 1 helflaske vin eller minst 1 halvflaske brennevin på en dag blant dem som har et høykvantumforbruk (minst 6 halvflasker øl, minst 1 helflaske vin eller minst 1/2 flaske brennevin pr. dag)

	6 halvflasker øl	1 helflaske vin	1/2 flaske brennevin
Landet totalt	17	6	7
Oslo	21	8	9
De neste 10 største byer	16	7	6
Resten av landet	16	5	7
Undergrupper i Oslo			
Alder:			
15-20 år	20	6	4
21-30 år	25	7	4
31-50 år	15	8	15
51 år og mer	22	8	14
Kjønn:			
kvinne	16	8	3
mann	23	7	11
Bosatt i Oslo:			
øst	21	7	7
blandet øst /vest	21	7	4
vest	22	8	18

Tabell 6.5: STORFORBRUKERE. Prosentvis andel av alle intervjuede og av alkoholbrukerne som har rapportert et konsum på mer enn 2 cl ren alkohol pr. dag siste år.

	<u>Prosent</u>	
	alle intervjuede	brukere av alkohol
Landet totalt	9	10
Oslo	14	16
De neste 10 største byer	9	11
Resten av landet	8	9
Undergrupper i Oslo		
Alder:		
15-20 år	13	16
21-30 år	19	20
31-50 år	14	15
51 år og mer	11	13
Kjønn:		
kvinne	8	9
mann	21	23
Bosatt i Oslo:		
øst	12	13
blandet øst /vest	22	24
vest	16	17

Tabell 6.6: STORFORBRUKERE. Prosentvis andel av svarene på spørsmålet: "Synes du selv at du for tiden drikker noe mer alkohol enn hva du burde gjøre, at du drikker omtrent passe, eller ville du gjerne drukket mer hvis du hadde anledning til det?", av dem som drikker alkohol (2 prosent vet ikke/ubesvart utelatt).

	For mye	Passe	Ville drukket mer
Landet totalt	6	88	7
Oslo	7	85	8
De neste 10 største byer	7	88	5
Resten av landet	5	88	7
Undergrupper i Oslo			
Alder:			
15-20 år	17	77	7
21-30 år	10	79	11
31-50 år	6	88	6
51 år og mer	3	87	10
Kjønn:			
kvinne	4	86	10
mann	10	83	7
Bosatt i Oslo:			
øst	6	85	9
blandet øst /vest	10	79	11
vest	7	88	5

Tabell 7.1: HJEMMEBRENT. Prosentandel av alle intervjuede som har kjøpt HB siste år
(1 prosent ubesvarte utelatt).

	<u>Prosent</u>
Landet totalt	9
Oslo	6
De neste 10 største byer	10
Resten av landet	9
Undergrupper i Oslo	
Alder:	
15-20 år	16
21-30 år	11
31-50 år	6
51 år og mer	1
Kjønn:	
kvinne	3
mann	9
Bosatt i Oslo:	
øst	8
blandet øst /vest	6
vest	3

Tabell 7.2 : HJEMMEBRENT. Svarfordeling på spørsmålet: "Hvis du skulle gjette på grunnlag av det du vet hvor stor andel av brennevinet som drikkes her i byen / bygden vil du anslå er hjemmebrent" (18 prosent vet ikke/ubesvart utelatt)

	<u>Prosent</u>
Landet totalt	34
Oslo	23
De neste 10 største byer	32
Resten av landet	36
Undergrupper i Oslo	
Alder:	
15-20 år	32
21-30 år	22
31-50 år	24
51 år og mer	21
Kjønn:	
kvinne	25
mann	22
Bosatt i Oslo:	
øst	27
blandet øst /vest	19
vest	19

Tabell 7.3: HJEMMEBRENT. Svarfordeling på spørsmålet: "Hvor stor del av det brennevinet som drikkes i din omgangskrets vil du anslå er hjemmebrent" (6 prosent vet ikke/ubesvart utelatt)

	<u>Prosent</u>
Landet totalt	21
Oslo	12
De neste 10 største byer	18
Resten av landet	24
Undergrupper i Oslo	
Alder:	
15-20 år	21
21-30 år	16
31-50 år	13
51 år og mer	6
Kjønn:	
kvinne	10
mann	15
Bosatt i Oslo:	
øst	15
blandet øst /vest	12
vest	6

Tabell 7.4: HJEMMEBRENT. Svarfordeling på spørsmålet : "Kjenner du til at det er noen i din omgangskrets som får fatt i og drikker hjemmebrent av og til"
(6 prosent vet ikke/ubesvart utelatt).

	Ja
Landet totalt	56
Oslo	49
De neste 10 største byer	52
Resten av landet	60
Undergrupper i Oslo	
Alder:	
15-20 år	65
21-30 år	76
31-50 år	45
51 år og mer	29
Kjønn:	
kvinne	43
mann	56
Bosatt i Oslo:	
øst	56
blandet øst /vest	54
vest	34

Tabell 7.5: HJEMMEBRENT. Svarfordeling på spørsmålet : "Kjenner du noen som brenner hjemmebrent som de selger til andre" (Vet ikke/ubesvart utelatt).

	Ja
Landet totalt	14
Oslo	13
De neste 10 største byer	14
Resten av landet	14
Undergrupper i Oslo	
Alder:	
15-20 år	32
21-30 år	25
31-50 år	10
51 år og mer	3
Kjønn:	
kvinne	7
mann	19
Bosatt i Oslo:	
øst	15
blandet øst /vest	14
vest	7

Tabell 7.6: HJEMMEBRENT. Årlig alkoholkonsum i liter ren alkohol for alkoholbrukere i Oslo, fordelt etter alder og om man i løpet av de siste 12 måneder har kjøpt HB

	<u>Kjøpt hjemmebrent</u>	
	<u>Ja</u>	<u>Nei</u>
Aldersgrupper:		
15-20 år	6,2	2,9
21-30 år	8,5	4,2
31-50 år	19,9	3,4
51 år og mer	10,9	3,3
Totalt (Oslo)	10,5	3,6
Totalt (Oslo, uansett kjøp HB)	4,0	

Tabell 7.7: HJEMMEBRENT. Antall ganger alkoholbrukere i Oslo har drukket så mye at de har følt seg tydelig beruset, fordelt etter om de har kjøpt HB i løpet av de siste 12 måneder eller ikke.

	<u>Antall ganger beruset i løpet av året</u>
Kjøpt HB siste år:	
Ja	32
Nei	7
Totalt (Oslo)	8

Tabell 7.8: HJEMMEBRENT. Prosentandel i Oslo som ville være interessert i å prøve marihuana / hasj dersom det ikke var ulovlig, fordelt etter om en har kjøpt HB eller ikke i løpet av de siste 12 måneder. (Vet ikke/ ubesvart utelatt)

	<u>Prosent</u>
Kjøper hjemmebrent:	
Ja	32
Nei	11
Totalt (Oslo)	12

Tabell 8.1: SMUGLERBRENNEVIN. Prosent ja-svar på spørsmålet: "Har du i løpet av de siste 12 måneder blitt tilbudt å kjøpe brennevin eller sprit som er blitt smuglet inn i landet?" (1 prosent med svar vet ikke/ubesvart utelatt)

	<u>Prosent</u>
Landet totalt	17
Oslo	20
De neste 10 største byer	16
Resten av landet	17
Undergrupper i Oslo	
Alder:	
15-20 år	17
21-30 år	28
31-50 år	21
51 år og mer	12
Kjønn:	
kvinne	12
mann	29
Bosatt i Oslo:	
øst	23
blandet øst /vest	23
vest	11

Tabell 8.2: SMUGLERBRENNEVIN. Prosentdel som svarte "ja" på spørsmålet: "Kjenner du noen som har kjøpt inns muglet brennevin eller sprit i løpet av de siste 12 måneder. (3 prosent med svar vet ikke/ubesvart utelatt)

	<u>Prosent</u>
Landet totalt	32
Oslo	34
De neste 10 største byer	27
Resten av landet	33
Undergrupper i Oslo	
Alder:	
15-20 år	36
21-30 år	49
31-50 år	37
51 år og mer	19
Kjønn:	
kvinne	26
mann	44
Bosatt i Oslo:	
øst	40
blandet øst /vest	32
vest	23

Tabell 8.3: SMUGLERBRENNEVIN. Prosentandel av alle intervjuede som har kjøpt smuglerbrennevin siste år (2 prosent ubesvarte utelatt)

	<u>Prosent</u>
Landet totalt	7
Oslo	8
De neste 10 største byer	6
Resten av landet	7
Undergrupper i Oslo	
Alder:	
15-20 år	8
21-30 år	12
31-50 år	9
51 år og mer	3
Kjønn:	
kvinne	3
mann	14
Bosatt i Oslo:	
øst	10
blandet øst /vest	7
vest	4

Tabell 8.4: SMUGLERBRENNEVIN. Antall flasker inns muglet brennevin kjøpt i løpet av de siste 12 måneder, fordelt på alle og på dem som har kjøpt inns muglet brennevin.

	Alle intervjuede	Kjøpere av smuglerbrennevin
Landet totalt	0,7	9,5
Oslo	0,6	7,6
De neste 10 største byer	0,3	5,5
Resten av landet	0,8	10,9
Undergrupper i Oslo		
Alder:		
15-20 år	0,2	1,8
21-30 år	0,7	6,0
31-50 år	0,9	9,8
51 år og mer	0,2	8,4
Kjønn:		
kvinne	0,1	2,7
mann	1,2	8,8
Bosatt i Oslo:		
øst	0,9	9,2
blandet øst /vest	0,2	3,2
vest	0,1	3,5

Tabell 8.5: SMUGLERBRENNEVIN. Årlig alkoholkonsum i liter i Oslo blant alkoholbrukere som har kjøpt smuglerbrennevin siste 12 måneder, fordelt etter alder

		<u>Kjøper smuglerbrennevin</u>	
		<u>Ja</u>	<u>Nei</u>
Aldersgruppe:			
	15-20 år	(6,0)	3,4
	21-30 år	9,7	4,2
	31-50 år	7,0	3,8
	51 år og mer	(13,4)	2,9
Alle (Oslo)		8,3	3,6

Tallene i parentes er gjennomsnittsförbruk for under 7 personer.

Tabell 8.6: SMUGLERBRENNEVIN. Gjennomsnittlig antall ganger intervjupersonene i Oslo har drukket så mye at de har følt seg tydelig beruset, fordelt etter om de har kjøpt smuglerbrennevin eller ikke i løpet av de siste 12 måneder.

		<u>Antall ganger beruset i løpet av året</u>
Kjøpt smuglerbrennevin:		
	Ja	26
	Nei	5
	Alle (Oslo)	7

Tabell 8.7: SMUGLERBRENNEVIN. Prosentandel i Oslo som ville være interessert i å prøve marihuana / hasj dersom det ikke var ulovlig, fordelt etter om en har kjøpt smuglerbrennevin i løpet av de siste 12 måneder eller ikke

	<u>Prosent</u>
Kjøpt smuglerbrennevin:	
Ja	25
Nei	11
Totalt (Oslo)	12

Tabell 9.1: RESTAURANTKONSUM. Gjennomsnittlig antall liter ren alkohol konsumert på restaurant, café, bar e.l. og dette konsumets andel av totalkonsumet.
(Ubesvarte på spørsmål om prosentandel på restaurant/bar utelatt)

	<u>Konsum Restaurant</u>	<u>I prosent av total</u>
Landet totalt	0,81	30
Oslo	1,36	38
De neste 10 største byer	0,83	29
Resten av landet	0,71	29
Undergrupper i Oslo		
Alder:		
15-20 år	1,49	48
21-30 år	2,51	55
31-50 år	1,35	36
51 år og mer	0,37	14
Kjonn:		
kvinne	0,92	38
mann	1,84	38
Bosatt i Oslo:		
øst	1,32	42
blandet øst /vest	1,50	35
vest	1,37	32

Tabell 9.2: RESTAURANTKONSUM. Årlig alkoholkonsum i liter i Oslo blant dem som inntar en liten / stor del av sitt alkoholkonsum utenfor hjemmet på restauranter, caféer, barer etc, fordelt etter alder (Bare alkoholbrukere, ubesvarte utelatt)

	<u>Andel av årlig alkoholforbruk på restauranter etc</u>		
	<u>0- 10%</u>	<u>11-35 %</u>	<u>36% eller mer</u>
Aldersgrupper:			
15-20 år	1,93	5,29	4,08
21-30 år	1,31	4,37	5,54
31-50 år	3,36	5,33	4,15
51 år og mer	2,80	4,71	4,31

Tabell 9.3: RESTAURANTKONSUM. Antall ganger intervjupersonene i Oslo har drukket så mye at de har følt seg tydelig beruset, fordelt etter hvor høy andel av alkoholkonsumet de inntar på restauranter, caféer, barer etc. (Bare alkoholbrukere, ubesvarte på andel på restaurant utelatt)

<u>Antall ganger beruset i løpet av året</u>	
Andel av samlet alkoholkonsum inntatt på restauranter, caféer etc. :	
0-10 %	2
11-35%	8
36 % og mer	13
Alle (Oslo)	8

Tabell 9.4: VILLIGHET TIL Å PRØVE MARIHUANA/HASJ. Prosentandel i Oslo som ville prøve marihuana / hasj hvis det ikke var ulovlig, fordelt etter prosentandel av alkoholkonsumet inntatt på restauranter, caféer, barer etc. (9 prosent med svar vet ikke/ubesvarte utelatt)

<u>Prosent</u>	
Andel av samlet alkoholkonsum inntatt på restauranter caféer etc.:	
Ikke alkoholbrukere	3
0-10 %	7
11-35%	15
mer enn 35%	19
Alle (Oslo)	12

Tabell 10.1: Svarfordeling på spørsmålet: "Aldersgrensen for kjøp av øl er 18 år. Synes du den er for høy, for lav eller passe". Alle intervjuede (1 prosent med svar vet ikke/ubesvart utelatt)

	For høy	Passe	For lav
Landet totalt	1	88	11
Oslo	2	85	13
De neste 10 største byer	1	89	10
Resten av landet	1	88	11
Undergrupper i Oslo			
Alder:			
15-20 år	4	91	5
21-30 år	2	90	8
31-50 år	2	88	10
51 år og mer	1	78	21
Kjønn:			
kvinne	2	84	14
mann	2	87	11
Bosatt i Oslo:			
øst	2	85	13
blandet øst /vest	0	84	16
vest	3	87	11

Tabell 10.2: HOLDNING TIL ALKOHOLPOLITIKK. Svarfordeling på spørsmålet:
 "Mener du at prisene på alkohol her i landet stort sett er for høye, omtrent passe eller
 for lave". Alle intervjuede (7 prosent vet ikke/ubesvart utelatt)

	<u>For høye</u>	<u>Passe</u>	<u>For lave</u>
Landet totalt	73	23	4
Oslo	74	25	2
De neste 10 største byer	69	26	4
Resten av landet	74	21	5
Undergrupper i Oslo			
Alder:			
15-20 år	60	40	0
21-30 år	75	23	2
31-50 år	70	29	1
51 år og mer	79	19	2
Kjønn:			
kvinne	69	29	2
mann	78	20	1
Bosatt i Oslo:			
øst	73	26	1
blandet øst /vest	76	22	2
vest	73	23	3

Tabell 10.3: HOLDNINGER til lokale omsetningsregler. Prosentfordeling av svarene på spørsmålet: " Hvis du tenker spesielt på forholdene (lovene som regulerer omsetningen av alkohol) her i kommunen, mener du da at reglene stort sett er for lempelige, omtrent passe eller for strenge (Ubesvarte utelatt)

	For lempelige	Omtrent passe	For strenge
Landet totalt	9	66	24
Oslo	8	56	36
De neste 10 største byer	11	64	25
Resten av landet	9	69	22
Undergrupper i Oslo			
Alder:			
15-20 år	11	62	27
21-30 år	4	53	43
31-50 år	9	53	38
51 år og mer	11	62	28
Kjønn:			
kvinne	10	61	30
mann	7	51	42
Bosatt i Oslo:			
øst	8	58	34
blandet øst /vest	6	51	43
vest	10	55	35

Tabell 10.4: HOLDNINGER til lokale skjenkebestemmelser. Prosentfordeling av svarene på spørsmålet: " Er du fornøyd med tidene for skjenking av alkohol i din hjemkommune, synes du skjenketidene bør utvides eller synes du det bør foretas innskrenkninger i skjenketidene. (15 prosent vet ikke/ubesvart utelatt)

	SKJENKETIDEN BØR UTVIDES	FORNØYD MED MED SKJENKETIDEN	SKJENKETIDEN BØR INNSKR.
Landet totalt	19	71	10
Oslo	35	51	14
De neste 10 største byer	15	74	12
Resten av landet	18	73	9
Undergrupper i Oslo			
Alder:			
15-20 år	65	32	3
21-30 år	61	36	2
31-50 år	33	56	11
51 år og mer	7	61	32
Kjønn:			
kvinne	30	54	16
mann	41	47	12
Bosatt i Oslo:			
øst	36	51	13
blandet øst /vest	36	50	14
vest	34	50	16

Tabell 11.1: PLAGER. Plager berusede personer påfører andre. Prosentfordeling av svarene på spørsmål : " Er du i løpet av de siste 12 måneder blitt antastet eller plaget av berusede personer på gaten eller annet offentlig sted? "

	Nei	Ja, 1-2 ganger	Ja, flere ganger
Landet totalt	86	10	4
Oslo	76	14	10
De neste 10 største byer	86	11	3
Resten av landet	88	9	3
Undergrupper i Oslo			
Alder:			
15-20 år	41	26	33
21-30 år	64	22	13
31-50 år	79	13	9
51 år og mer	88	8	4
Kjønn:			
kvinne	77	14	9
mann	74	15	10
Bosatt i Oslo:			
øst	77	12	11
blandet øst /vest	75	13	11
vest	73	20	8

Tabell 11.2: PLAGER. Plager berusede personer påfører andre. Prosentfordeling av svarene på spørsmål : " Er du i løpet av de siste 12 måneder blitt antastet eller plaget av berusede personer i et selskap eller annen privat sammenkomst? (nei, ja -1-2 ganger, ja -flere ganger, ubesvarte utelatt)

	<u>Nei</u>	<u>Ja, 1-2 ganger</u>	<u>Ja, flere ganger</u>
Landet totalt	94	4	1
Oslo	92	6	1
De neste 10 største byer	95	4	1
Resten av landet	95	4	1
Undergrupper i Oslo			
Alder:			
15-20 år	79	19	2
21-30 år	87	11	2
31-50 år	92	6	2
51 år og mer	100	0	0
Kjønn:			
kvinne	93	6	1
mann	92	7	1
Bosatt i Oslo:			
øst	92	7	1
blandet øst /vest	92	4	4
vest	92	7	1

Tabell 11.3: PLAGER. Plager berusede personer påfører andre. Prosentfordeling av svarene på spørsmål: "Er du i løpet av de siste 12 måneder blitt påført fysisk skade av en beruset person?" (nei, ja -1-2 ganger, ja -flere ganger, ubesvarte utelatt).

	Nei	Ja, 1-2 ganger	Ja, flere ganger
Landet totalt	98	2	0,3
Oslo	97	2	0,6
De neste 10 største byer	98	2	0
Resten av landet	98	2	0,3
Undergrupper i Oslo			
Alder:			
15-20 år	91	9	0,9
21-30 år	95	4	1,2
31-50 år	97	2	0,5
51 år og mer	100	0	0
Kjønn:			
kvinne	98	2	0,2
mann	96	3	1
Bosatt i Oslo:			
øst	97	2	0,9
blandet øst /vest	97	3	0
vest	97	2	0,2

Tabell 11.4: PLAGER. Plager berusede personer påfører andre. Prosentfordeling av svarene på spørsmål : " Har du i løpet av de siste 12 måneder fått klær, gjenstander eller andre eiendeler ødelagt av en beruset person?" (Ubesvarte utelatt)..

	Nei	Ja, 1-2 ganger	Ja, flere ganger
Landet totalt	96	3	1
Oslo	94	5	1
De neste 10 største byer	96	3	1
Resten av landet	96	3	1
Undergrupper i Oslo			
Alder:			
15-20 år	85	12	3
21-30 år	89	10	1
31-50 år	94	5	1
51 år og mer	100	0	0
Kjønn:			
kvinne	96	4	0
mann	92	7	1
Bosatt i Oslo:			
øst	94	5	1
blandet øst /vest	93	7	1
vest	95	4	1

Tabell 11.5: PLAGER. Plager berusede personer påfører andre. Prosentfordeling av svarene på spørsmål : " Er du i løpet av de siste 12 måneder blitt utskjelt eller utsatt for andre fornærmelser fra berusede personer? " (Ubesvarte utelatt).

	Nei	Ja, 1-2 ganger	Ja, flere ganger
Landet totalt	84	13	4
Oslo	79	14	7
De neste 10 største byer	81	15	3
Resten av landet	86	11	3

Undergrupper i Oslo

Alder:

15-20 år	54	31	15
21-30 år	68	24	9
31-50 år	77	15	9
51 år og mer	95	3	1

Kjønn:

kvinne	78	15	7
mann	79	14	7

Bosatt i Oslo:

øst	75	16	9
blandet øst /vest	81	13	6
vest	85	12	3

Tabell 11.6: PLAGER. Plager berusende personer påfører andre. Prosentfordeling av svarene på spørsmål : " Har du i løpet av de siste 12 måneder vært redd for berusede personer du har truffet på gaten? " (Ubesvarte utelatt)

	Nei	Ja, 1-2 ganger	Ja, flere ganger
Landet totalt	86	11	4
Oslo	79	14	7
De neste 10 største byer	83	13	4
Resten av landet	88	9	3
Undergrupper i Oslo			
Alder:			
15-20 år	65	23	12
21-30 år	71	19	10
31-50 år	80	13	7
51 år og mer	87	9	4
Kjønn:			
kvinne	76	14	9
mann	82	14	4
Bosatt i Oslo:			
øst	80	12	8
blandet øst /vest	79	15	6
vest	78	17	5

Tabell 11.7: PLAGER. Plager berusede personer påfører andre. Prosentfordeling av svarene på spørsmål : " Er du i løpet av de siste 12 måneder blitt holdt våken om natten av støy fra berusede personer ?" (nei, ja -1-2 ganger, ja -flere ganger, ubesvarte utelatt)

	<u>Nei</u>	<u>Ja, 1-2 ganger</u>	<u>Ja, flere ganger</u>
Landet totalt	81	13	6
Oslo	72	15	13
De neste 10 største byer	78	15	7
Resten av landet	84	11	5
Undergrupper i Oslo			
Alder:			
15-20 år	57	21	22
21-30 år	60	20	20
31-50 år	72	17	11
51 år og mer	84	8	8
Kjønn:			
kvinne	73	14	13
mann	71	17	13
Bosatt i Oslo:			
øst	69	17	14
blandet øst /vest	70	15	15
vest	78	12	9

Tabell 12.1: NARKOTIKA. Prosentandel på spørsmålet: "Hvis det ikke var ulovlig å bruke marihuana / hasj, amfetamin, kokain / crack og heroin ville du da vært interessert i å prøve noen av dem?" (Vet ikke/ubesvart utelatt).

Prosentandel ja				
	Marihuana/hasj	Amfetamin	Kokain/crack	Heroin
Landet totalt	7	2	1	0,4
Oslo	12	4	3	1,1
De neste 10 største byer	8	2	2	0,4
Resten av landet	5	1	1	0,3
Undergrupper i Oslo				
Alder				
15-20 år	20	9	4	3,0
21-30 år	24	7	5	0,6
31-50 år	12	4	4	1,7
51 år og mer	1	0	0	0,5
Kjønn				
kvinne	9	3	1	0,9
mann	15	4	6	1,3
Bosatt i Oslo				
øst	12	3	3	1,2
blandet øst / vest	12	5	4	0,9
vest	12	3	3	0,9

Tabell 12. 2 :NARKOTIKA. Prosentandel på spørsmålet: "Tror du at du ville klare å skaffe deg marihuana /hasj,amfetamin, kokain/crack eller heroin i løpet av 2-3 dager" (Vet ikke/ubesvart utelatt)

Prosentandel ja				
	Marihuana/hasj	Amfetamin	Kokain/crack	Heroin
Landet totalt	34	19	12	13
Oslo	46	35	24	25
De neste 10 største byer	37	22	13	15
Resten av landet	30	16	9	10
Undergrupper i Oslo				
Alder				
15-20 år	71	59	35	41
21-30 år	78	56	37	42
31-50 år	51	40	29	29
51 år og mer	13	9	9	9
Kjønn				
kvinne	38	26	20	19
mann	57	46	29	33
Bosatt i Oslo				
øst	46	37	22	26
blandet øst / vest	47	36	31	31
vest	48	30	23	20

Tabell 12.3: Prosentandel på spørsmålet: "Har du brukt marihuana / hasj i løpet av de siste 30 dager, i løpet av de siste 12 måneder, for mer enn 12 måneder siden, eller ikke i det hele tatt?" (Prosent ubesvarte av total angitt, ellers ikke medregnet).

	0-30 dager siden	1-12 mndr. siden	over 1 år siden	aldri brukt	ubesvart
Landet totalt	2	2	7	89	9
Oslo	3	4	13	80	7
De neste 10 største byer	2	2	7	88	12
Resten av landet	1	2	6	91	8

Undergrupper i Oslo:

Alder					
15-20 år	17	7	1	76	16
21-30 år	5	9	22	65	9
31-50 år	4	2	18	77	6
51 år og mer	0	1	2	97	5
Kjønn					
kvinne	2	2	11	84	6
mann	5	5	14	76	7
Bosatt i Oslo					
øst	4	3	13	80	9
blandet øst / vest	2	4	12	82	2
vest	3	4	12	81	5

Tabell 12.4: Prosentandel på spørsmålet: "Har du brukt amfetamin ("speed") i løpet av de siste 30 dager, i løpet av de siste 12 måneder, for mer enn 12 måneder siden, eller ikke i det hele tatt?" (Prosent ubesvarte av total angitt, men ellers ikke medregnet).

	0-30 dager siden	1-12 mndr. siden	over 1 år siden	aldri brukt	ubesvart
Landet totalt	0,4	1	1	97	10
Oslo	1,4	2	2	94	8
De neste 10 største byer	0,2	1	1	98	14
Resten av landet	0,3	1	1	98	9
Undergrupper i Oslo:					
Alder					
15-20 år	4	7	2	86	16
21-30 år	1	1	6	92	10
31-50 år	1	3	2	94	8
51 år og mer	1	1	0	98	6
Kjønn					
kvinne	1	1	1	96	8
mann	2	3	4	92	9
Bosatt i Oslo					
øst	2	3	3	93	10
blandet øst / vest	3	0	2	95	3
vest	0,5	1	2	96	6

Tabell 12.5: Prosentandel på spørsmålet: "Har du brukt kokain / crack i løpet av de siste 30 dager, i løpet av de siste 12 måneder, for mer enn 12 måneder siden, eller ikke i det hele tatt?" (Prosent ubesvarte av total angitt, ellers ikke medregnet)

	0-30 dager siden	1-12 mndr. siden	over 1 år siden	aldri brukt	ubesvart
Landet totalt	0,2	1	0,4	99	10
Oslo	0,3	1	1,2	97	8
De neste 10 største byer	0,4	1	0,3	98	13
Resten av landet	0,1	1	0,3	99	9
Undergrupper i Oslo:					
Alder					
15-20 år	0	1	0	99	19
21-30 år	1	1	2	95	10
31-50 år	0	1	2	97	8
51 år og mer	0	1	0	100	6
Kjønn					
kvinne	0,2	1	1	98	8
mann	0,3	1	2	97	9
Bosatt i Oslo					
øst	0	1	1	98	11
blandet øst / vest	2	0	3	95	3
vest	0	1	1	98	6

Tabell 12.6: Prosentandel på spørsmålet: "Har du brukt heroin i løpet av de siste 30 dager, i løpet av de siste 12 måneder, for mer enn 12 måneder siden, eller ikke i det hele tatt?"
(Prosent ubesvarte av total angitt, ellers ikke medregnet)

	0-30 dager siden	1-12 mndr. siden	over 1 år siden	aldri brukt	ubesvart
Landet totalt	0,1	1	0,3	99	10
Oslo	0,2	1	0,1	99	9
De neste 10 største byer	0,2	1	0,3	99	14
Resten av landet	0	1	0,4	99	9

Undergrupper i Oslo:

Alder					
15-20 år	0	3,7	0	96	18
21-30 år	0	0	0,5	100	10
31-50 år	0,6	0,5	0	99	8
51 år og mer	0	1,2	0	99	6
Kjønn					
kvinne	0	1	0	99	8
mann	0,5	0,5	0,3	99	9
Bosatt i Oslo					
øst	0,4	1	0	99	11
blandet øst / vest	0	0	1	99	4
vest	0	1	0	99	6

Tabell 12.7: Prosentandel på spørsmålet: "Har du brukt annet narkotika (enn marihuana, amfetamin, kokain og heroin) i løpet av de siste 30 dager, i løpet av de siste 12 måneder, for mer enn 12 måneder siden, eller ikke i det hele tatt?" (Prosent ubesvarte av total angitt, ellers ikke medregnet)

	0-30 dager siden	1-12 mndr. siden	over 1 år siden	aldri brukt	ubesvart
Landet totalt	0,2	0,7	1	98	10
Oslo	0,3	1,3	2	97	9
De neste 10 største byer	0,6	0,6	2	97	14
Resten av landet	0,1	0,6	1	99	9
Undergrupper i Oslo:					
Alder					
15-20 år	2,8	3,7	1	92	19
21-30 år	0,5	2,2	3	94	10
31-50 år	0	0,5	2	97	9
51 år og mer	0	1,2	1	98	6
Kjønn					
kvinner	0,4	1	1	98	8
menn	0,1	1,7	3,1	95	10
Bosatt i Oslo					
øst	0	1	1	98	11
blandet øst / vest	1	2	3	93	4
vest	0,2	1	3	96	6

Tabell 12.8: Prosentandel på spørsmålet: "Har du brukt sprøyte i løpet av de siste 30 dager, i løpet av de siste 12 måneder, for mer enn 12 måneder siden, eller ikke i det hele tatt?" (Prosent ubesvarte av total angitt, ellers ikke medregnet).

	0-30 dager siden	1-12 mndr. siden	over 1 år siden	aldri brukt	ubesvart
Landet totalt	0,1	0,6	0,4	99	10
Oslo	0,2	0,9	0	99	8
De neste 10 største byer	0,4	0,7	0,3	99	15
Resten av landet	0,1	0,5	0,5	99	9
Undergrupper i Oslo:					
Alder					
15-20 år	0	3,7	0	96	18
21-30 år	0	0,5	0	100	10
31-50 år	0,6	0,5	0	99	8
51 år og mer	0	1,2	0	99	6
Kjønn					
kvinne	0	1	0	99	7
mann	0,5	1	0	99	10
Bosatt i Oslo					
øst	0,4	1	0	99	10
blandet øst / vest	0	1	0	99	4
vest	0	1	0	99	6

ppendiks

ektingen er foretatt i 40 undergrupper av befolkningen i 5 handelsfelter, hver med personer av 2 kjønn og 4 ldersgrupper innenfor hver av disse (alder 15 år og over). 41 intervjuer er utelatt pga manglende eller fullstendige opplysninger om alder (1), eller bruk av de forskjellige alkoholsorter (40).

otalbefolkningen i Norge 15 år og over er på 3.489.252 personer. Befolkningen utenom Oslo utgjør 3.088.863 rsoner eller 88,525 % av totalbefolkningen. Det er intervjuet 1967 personer utenom Oslo handelsfelt. For å få ikrere tall for Oslo er det intervjuet et større prosentvis antall i dette område. Skulle det vært intervjuet et 'riktig" antall Oslofolk, burde det derfor vært intervjuet $1967 / .88525 = 2221.97$ personer totalt. Dette er vrundet til 2222 personer, med 255 i Oslo. I alt ble det intervjuet 744 fra Oslo. 2711 personer totalt.

a en jo ikke får sikrere tall i resten av landet når en intervjuer flere i Oslo, er vektingen foretatt slik at Oslo- llene forminskes i den vanlige vekting. Det er imidlertid også beregnet en annen vekt som lar Oslo-folk telle med så mange personer som virkelig er intervjuet . Denne vekting kan benyttes når en vil bestemme statistiske feilmarginer for forskjeller innen Oslo - eller mellom intervjuede fra Oslo og resten av landet.

Handels- felt	Kjønn	Alders- gruppe	Befolkningen		Intervju-utvalg		Vekting	Vekt II
			Antall	Prosent	Antall	Prosent		
Oslo	Menn	15-24	25757	0.73818	76	3.42034	0.21582	0.62976
		25-39	67617	1.93787	133	5.98560	0.32375	0.94470
		40-59	54388	1.55873	89	4.00540	0.38916	1.13554
		60+	39701	1.13781	74	3.33033	0.34165	0.99692
	Kvinner	15-24	28064	0.80430	89	4.00540	0.20080	0.58594
		25-39	66957	1.91895	145	6.52565	0.29406	0.85806
		40-59	53601	1.53617	72	3.24032	0.47408	1.38335
		60+	64304	1.84292	66	2.97030	0.62045	1.81044
		Øst	Menn	15-24	134889	3.86584	84	3.78038
25-39	203949			5.84506	149	6.70567	0.87166	
40-59	230582			6.60835	127	5.71557	1.15620	
60+	170003			4.87219	114	5.13051	0.94965	
Kvinner	15-24		128356	3.67861	76	3.42034	1.07551	
	25-39		197349	5.65591	166	7.42574	0.76166	
	40-59		228782	6.55676	145	6.52565	1.00477	
	60+		217779	6.24142	100	4.50045	1.38684	
	Vest		Menn	15-24	77386	2.21784	54	2.43024
25-39		118497		3.39606	85	3.82538	0.88777	
40-59		116720		3.34513	71	3.19532	1.04688	
60+		83635		2.39693	66	2.97030	0.80697	
Kvinner		15-24	73659	2.11103	50	2.25023	0.93814	
		25-39	110046	3.15386	89	4.00540	0.78740	
		40-59	110310	3.16142	74	3.33033	0.94928	
		60+	110161	3.15715	56	2.52025	1.25271	
		Midt	Menn	15-24	43197	1.23800	19	0.85509
25-39	65298			1.87140	56	2.52025	0.74255	
40-59	69168			1.98232	53	2.38524	0.83108	
60+	52851			1.51468	22	0.99010	1.52983	
Kvinner	15-24		40941	1.17335	24	1.08011	1.08632	
	25-39		60626	1.73751	41	1.84518	0.94164	
	40-59		65819	1.88634	39	1.75518	1.07473	
	60+		67581	1.93683	18	0.81008	2.39091	
	Nord		Menn	15-24	30390	0.87096	12	0.54005
25-39		46308		1.32716	38	1.71017	0.77604	
40-59		47626		1.36493	27	1.21512	1.12329	
60+		31992		0.91687	17	0.76508	1.19841	
Kvinner		15-24	27900	0.79960	14	0.63006	1.26908	
		25-39	42585	1.22046	38	1.71017	0.71365	
		40-59	43288	1.24061	25	1.12511	1.10265	
		60+	41190	1.18048	19	0.85509	1.38054	

Vektene er senere korrigert for Oslo for å gi riktig proporsjon av øst/vest-inndeling (58.2% øst, 14.0 % blandet øst/vest og 27.8 % vest).

SIFA rapport

Følgende rapporter er tidligere utkommet i denne serien:

Rapportene kan bestilles fra instituttet.

1/88	Krogh, Per: <i>Pasienter i A-klinikker og kursteder</i> . 218 s., Oslo 1988.
1/89	Skretting, Astrid og Ole-Jørgen Skog: <i>Arresterte sprøytemisbrukere</i> . 113 s., Oslo 1989.
2/89	Hauge, Ragnar og Olav Irgens-Jensen: <i>Bruk av narkotika i Norge</i> . 38 s., Oslo 1989.
1/90	Skog, Ole-Jørgen: <i>Utviklingen av intravenøst narkotikamisbruk i Norge. Anslag for insidens og prevalens</i> . 66 s., Oslo 1990.
2/90	Nordlund, Sturla: <i>Drikkevaner og restaurantbruk i Trondheim</i> . 151 s., Oslo 1990.
3/90	Skog, Ole-Jørgen: <i>Prognose for aids-epidemien blant sprøytemisbrukere 1990 - 1999</i> . 26 s., Oslo 1990.
1/91	Skog, Ole-Jørgen: <i>Selvbetjeningssalg av sterkøl i svenske systembolagbutikker</i> . 26 s., Oslo 1991.
1/92	Hauge, Ragnar og Jens J. Guslund: <i>Straffutmålingen i promillesaker. En undersøkelse av hvordan endringene i promillelovgivningen i 1988 har påvirket domstolenes straffutmålingspraksis</i> . 104 s., Oslo 1992.
2/92	Irgens-Jensen, Olav: <i>Bruk av alkohol og narkotika blant tilsatte i Forsvaret. Resultater av en spørre-skjemaundersøkelse høsten 1991</i> . 40 s., Oslo 1992.
3/92	Nordlund, Sturla: <i>Metoder og metodeproblemer ved estimering av alkoholforbruk</i> . 117 s., Oslo 1992.

- 1/93 Arner, Oddvar: *Hva er alkoholmisbruk? En undersøkelse av nordmenns holdninger til spørsmål omkring alkoholmisbruk og alkoholisme*. 48 s., Oslo 1993.
- 2/93 Skretting, Astrid, Randi Ervik og Kjell Erik Øye: *Aids-informasjonsbussen i Oslo. En intervju-undersøkelse av brukere*. 59 s., Oslo 1993.
- 3/93 Saglie, Jo og Sturla Nordlund: *Alkoholpolitikken og opinionen*. 56 s., Oslo 1993.
- 4/93 Skog, Ole-Jørgen, Øyvind Horverak, Sturla Nordlund og Thor Norström: *Vurdering av konsekvenser av ulike endringer i omsetningsform og priser for alkohol i Norge*. 61 s., Oslo 1993.
- 5/93 Rossow, Ingeborg: *Trends and variations in suicide in Norway. A description and short bibliography*. 28 s., Oslo 1993.
- 1/94 Saglie, Jo: *Norske drikkekulturer: Geografi, sosial bakgrunn, livsstil og tilgjengelighet*. 85 s., Oslo 1994.
- 2/94 Hauge, Ragnar og Amundsen, Arvid: *Virkninger av økt tilgjengelighet på alkohol. En undersøkelse av virkningene av åpning av vinmonopolutsalg i Sogn og Fjordane*. 103 s., Oslo 1994.
- 3/94 Aas, Henrik: *Aksjon mot ulovlig spritometning: Data fra evalueringens forundersøkelse*. 100 s., Oslo 1994.
- 4/94 Bretteville-Jensen, Anne Line: *Narkotikadødsfall i Norge. En analyse av utviklingen fra 1976-1993*. 69 s., Oslo 1994.
- 5/94 Rossow, Ingeborg og Amundsen, Arvid: *The Norwegian Conscript Study. A description of data collection, linkage of registers and establishment of data files*. 32 s., Oslo 1994.

ISBN 82-7171-191-1

Statens institutt for alkohol- og narkotikaforskning
National Institute for Alcohol and Drug Research

◀ **Falch** Hurtigtrykk, Oslo